

SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI PROGRAMU
BEZPIECZNA GMINA SULECHÓW
ZA ROK 2018

SULECHÓW, dnia 28.02.2019 roku

Bezpieczeństwo to dobro fundamentalne, które ma bezpośredni wpływ na prawidłowe funkcjonowanie organizacji i społeczności. Wspieranie bezpieczeństwa publicznego to poprawa jakości i komfortu życia mieszkańców. Obowiązek ochrony bezpieczeństwa publicznego, jak również poprawy poczucia bezpieczeństwa, spoczywa nie tylko na powołanych do tego celu instytucjach takich, jak Policja, czy Straż Miejska. Jest to także sfera działań samorządu oraz wielu organizacji społecznych, jak i pojedynczych mieszkańców.

Zapewnienie stanu bezpieczeństwa mieszkańców gminy Sulechów jest jednym z pierwszorzędnych celów i kierunkiem działania ujętym w programie „Bezpieczna Gmina Sulechów” (przyjętym do realizacji uchwałą Nr 0007.469.2017 Rady Miejskiej w Sulechowie z dnia 19 grudnia 2017 roku). Program ten jest kluczowym zadaniem stawianym służbom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo.

Priorytetowym wyznacznikiem prowadzonych przez sygnatariuszy programu działań jest dążenie do poprawy stanu porządku publicznego oraz wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy, a także uświadomienie ich o potrzebie stałego współuczestniczenia w budowaniu i umacnianiu poprawnych stosunków społecznych. Poszczególne służby i instytucje realizujące cele programu wykonały następujące zadania, mające duży wpływ na poprawę stanu bezpieczeństwa na terenie naszej gminy.

I. Komisariat Policji w Sulechowie.

Poprawa ogólnie pojętego bezpieczeństwa w mieście i gminie Sulechów to główny kierunek działań podejmowanych przez Komisariat Policji w Sulechowie w roku 2018. Zapobieganie, a w przypadku zaistnienia – zwalczanie przestępstw i wykroczeń w kategoriach najbardziej uciążliwych dla mieszkańców naszej gminy, m.in. kradzieży mienia, kradzieży z włamaniem, rozbojów, bójek i pobić, uszkodzenia mienia oraz wykroczeń porządkowych, stało się głównym celem ww. działań. Realizację działań przedstawiają poniższe dane:

1. Poprawa bezpieczeństwa dzieci i młodzieży.

Wzorem lat ubiegłych, w 2018 roku dzielnicowi oraz specjaliści ds. nieletnich z Komisariatu Policji w Sulechowie uczestniczyli w realizacji programów prewencyjnych oraz działań skierowanych do dzieci i młodzieży tj.:

- wojewódzkiego programu profilaktycznego pn. „LUPÓ”, a w nim „Bezpieczne ferie” i „Bezpieczne wakacje”,

- programu „Bezpieczne gimnazjum”,
- projektu profilaktycznego pn. „Zapobieganie handlowi ludźmi”,
- wojewódzkiego programu antydopalaczowego pn. „Dopalam się sobą”,
- program przedsięwzięć pn. „Tworzymy kulturę szacunku w sieci”,
- spotkania w ramach działań „Bezpieczny internet” oraz cyberprzemocy,
- program „Oznakuj swój rower”,
- działania „Dnia wagarowicza” i „Zakończenie roku szkolnego”.

W trakcie realizacji ww. programów funkcjonariusze przekazali założenia programowe dotyczące bezpieczeństwa, zwiększając w ten sposób świadomość nieletnich oraz poczucie braku bezkarności w zjawiskach kryminogennych i patologicznych. Poprawa świadomości, poprzez realizację programów prewencyjnych, skutkowałą zwiększeniem ujawniania przestępstw i wykroczeń popełnianych przez nieletnich.

W 2018 roku, w trakcie trwania ww. programów:

- odbyło się **276** spotkań z dziećmi i młodzieżą,
- przeprowadzono **57** spotkań z pedagogami i kuratorami sądowymi,
- nie ujawniono prostytutkiujących się dziewcząt i chłopców,
- ujawniono jednego nieletniego, który popełnił czyny karalne z Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ujawniono **10** nieletnich znajdujących się w stanie po spożyciu alkoholu,
- ujawniono **16** nieletnich-uciekierów z domów rodzinnych oraz **7** uciekierów z placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- na terenie miasta i gminy Sulechów nie odnotowano istnienia zorganizowanych grup subkulturowych oraz sekt.

Skierowano w sprawie nieletnich łącznie **229** zawiadomień i wniosków, w tym:

- > do Sądów Rodzinnych – **200**,
- > do szkół i placówek oświaty – **6**,
- > do służby zdrowia i opieki społecznej – **4**,
- > do innych instytucji i organizacji – **19**.

Biorąc pod uwagę powyższe, konieczne jest kontynuowanie programów prewencyjnych celem zwiększania świadomości nieletnich oraz ujawniania czynów karalnych wśród nieletnich i osiągnięcia pozytywnych efektów założeń programów.

W związku z tym w roku 2019 planuje się utrzymywać współpracę z placówkami oświatowymi w zakresie profilaktyki, jak również działań

wykrywczych, skierowanych na ujawnianie zjawisk przemocy i przestępstw przeciwko mieniu, na jeszcze wyższym poziomie.

2. Poprawa bezpieczeństwa w mieście i gminie Sulechów.

Komisariat Policji w Sulechowie przyjmując do realizacji założenia na rok 2018, wytyczył bardzo konkretne cele wpływające na stan bezpieczeństwa i wpływające pozytywnie na jego odczucie wśród mieszkańców gminy.

W 2018 roku, w celu poprawy bezpieczeństwa, sulechowska Policja zorganizowała łącznie **30** wspólnych patroli ze:

- Strażą Miejską w Sulechowie – **8** służb,
- Strażą Leśną, Rybacką – **22** służby.

Wspólne akcje i działania, a także właściwa praca pionu kryminalnego funkcjonariuszy KP w Sulechowie w 2018 roku spowodowała ograniczanie ilości przestępstw i spowodowanie, że ilość przestępstw nie wzrosła i tak:

- wszczęto **1012** postępowań (817 w 2017 r., 1227 w roku 2016) z czego 208 postępowań dot. niealimentacji po zmianie ustawy,
- wykrywalność ogólna przestępstw wyniosła **79,3%** (69,6% w 2017 r., 75,7 % w 2016 r.),
- wszczęto **10** spraw o przestępstwa narkotykowe (13 w 2017 r., 6 w roku 2016),
- wszczęto **122** postępowań o przestępstwo drogowe (112 w 2017 r., 100 w roku 2016),
- ujawniono **85** nietrzeźwych kierujących (84 w 2017 r., 72 w roku 2016).

W kategoriach przestępstw najbardziej uciążliwych dla mieszkańców Miasta i Gminy Sulechów przedstawia się to następująco:

- przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu – wszczęto **39** spraw (29 w roku 2017),
- przestępstwa przeciwko mieniu – wszczęto **204** sprawy (201 w roku 2017),
- przestępstwa przeciwko porządkowi publicznemu – wszczęto **5** spraw (6 w roku 2017),
- przestępstwa w komunikacji – wszczęto **79** spraw (72 w 2017),
- przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece – wszczęto **185** spraw (56 w roku 2017).

Sporządzane są comiesięczne analizy, w oparciu o które typowane są miejsca najbardziej zagrożone. Od września 2016 roku funkcjonuje Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa. Jest to narzędzie pozwalające na szybką i skuteczną reakcję Policji po zgłoszonych przez mieszkańców, w ramach aplikacji, zagrożeniach. W 2018 odnotowano łącznie **157** zgłoszeń (138 w 2017 r.) w ramach wymienionej aplikacji z których potwierdzono **52** zgłoszenia, a **105** zweryfikowano jako niepotwierdzone. Najwięcej zgłoszeń dotyczyło nieprawidłowego parkowania pojazdów, spożywania alkoholu w miejscach niedozwolonych oraz grupowania się młodzieży zagrożonych demoralizacją.

W 2018 roku sulechowska Policja zabezpieczała wiele imprez sportowych i rekreacyjnych tj. mecze drużyny Lecha Sulechów, biegi, wyścigi kolarskie, obchody dni Sulechowa, festyny, dożynki, procesje oraz święta państwowe. Dzięki rzetelnej ocenie zagrożeń, podczas trwania wymienionych imprez nie odnotowano żadnych incydentów mających wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców.

Dzielnicy ponadto, w swoich rejonach służbowych, prowadzą plany działań priorytetowych dotyczących zagrożeń zgłaszanych przez mieszkańców jako najbardziej uciążliwe, z zaangażowaniem różnych podmiotów pozapolicyjnych. Działania te ujęte są na stronie internetowej.

Znaczny wpływ w realizacji zamierzeń mają działania typowo prewencyjne. Odpowiednia dyslokacja oraz zadaniowanie i rozliczanie służb prewencyjnych z realizacji założeń przełożyło się na odpowiednie i zadowalające wyniki. Utrzymano odpowiednią skierowalność do służby dzielnicowych i służb patrolowych wynikiem czego:

	2018 rok	2016 rok	2017 rok
Zatrzymano sprawców na gorącym uczynku przestępstwa	137	114	166
Zanotowano wykroczenia	4007	3341	3725
Ujawniono wykroczenia porządkowe	1517	1168	1115
Pouczono osób	2080	497	451
Odnotowano interwencje domowe	595	728	638
Zatrzymano osoby nietrzeźwe	151	220	186
Przeprowadzono interwencji	4352	4292	4214
Wylegitymowano osób	16667	15036	18405
Zatrzymano osób poszukiwanych	152	185	192

Represjonowanie osób popełniających nagminnie wykroczenia porządkowe oraz drogowe przedstawia się następująco:

- wykroczenia drogowe – 1820,
- wykroczenia przeciwko urządzeniom użyteczności publicznej – 77,
- wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia – 66,
- wykroczenia przeciwko spokojowi i porządkowi – 229,
- wykroczenia przeciwko mieniu – 192.

Jeśli chodzi o zdarzenie drogowe, nastąpiło znaczne ograniczenie oraz zmniejszenie osób pokrzywdzonych w tych zdarzeniach:

Wypadki drogowe:

Obszar	2016	2017	2018
Sulechów miasto	7	4	2
Obszar wiejski	12	13	5

Ofiary wypadków (zabici/ranni):

Obszar	2016	2017	2018
Sulechów miasto	Z-2, R-15	Z-1, R-6	Z-0, R-3
Obszar wiejski	Z-6, R-9	Z-0, R-22	Z-2, R-10

Kolizje drogowe:

Obszar	2016	2017	2018
Sulechów miasto	139	158	128
Obszar wiejski	186	214	119

Z uwagi na brak umowy z Izbą Wyrzeźwień w Raculi, osoby do wyrzeźwienia doprowadzano do jednostki Policji KMP w Zielonej Górze – 96 osób, często stosowano cele opiekuńcze wobec osób nietrzeźwych i doprowadzano osoby do miejsca zamieszkania (54 osoby w roku 2018).

Niepokojącym zjawiskiem jest ilość interwencji na terenie miasta i gminy Sulechów związanych z przemocą w rodzinie. W roku 2018 sporządzono łącznie **60** Niebieskich Kart. Jest to 62,5% wszystkich niebieskich kart założonych w pięciu gminach tj. Sulechów, Babimost, Bojadła, Kargowa i Trzebiechów. W trakcie realizacji procedury Niebieskiej Karty jako osoby, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc, zarejestrowano 74 mężczyzn, 5 kobiet i 2 nieletnich. W 45 przypadkach sprawcy przemocy znajdowali się w stanie

nietrzeźwości. Sprawcy stosowali przemoc fizyczną, psychiczną, seksualną oraz ekonomiczną. W wielu przypadkach świadkami, a niejednokrotnie pokrzywdzonymi, były dzieci. W związku z tym objęto te rodziny nadzorem.

3. Współpraca z samorządem oraz innymi organami i instytucjami.

Komisariat Policji w Sulechowie aktywnie współpracował i współpracuje z samorządem terytorialnym w zakresie potrzeb i oczekiwań społecznych. Przedstawiciele Policji uczestniczą w sesjach rady miejskiej, gdzie w razie potrzeby, na bieżąco, informują o stanie bezpieczeństwa oraz przyjmują uwagi i spostrzeżenia mieszkańców. Dzielnicy, w czasie obchodów rejonów służbowych, spotykają się i przeprowadzają rozmowy z sołtysami, mieszkańcami i przedstawicielami samorządów lokalnych. W 2018 roku odnotowano łącznie **652** takich spotkań i rozmów.

Uzyskane w roku 2018 wyniki oraz ogólny stan bezpieczeństwa na terenie miasta i gminy Sulechów należy uznać jako zadowalający i rokujący pozytywnie na przyszłość.

Pogłębiające się zubożenie społeczeństwa, brak pracy oraz brak perspektyw na ułożenie sobie godnego życia powodować może dalszy wzrost przestępczości oraz wykroczeń. Biorąc pod uwagę zachodzące w społeczeństwie zjawiska, każde działania mające na celu poprawę bezpieczeństwa publicznego, jak również ograniczenie zjawisk kryminogennych i patologicznych, a przynoszące zamierzony skutek, wymagają kontynuowania. Nieodzownym elementem zmierzającym do osiągnięcia zamierzonych celów jest ścisła współpraca wszystkich jednostek i instytucji powołanych do zapewnienia bezpieczeństwa w gminie.

W 2019 roku planuje się:

- zwiększenie aktywności prewencyjnej i edukacyjnej wśród dzieci i młodzieży,
- zapobieganie demoralizacji i patologiom społecznym,
- kontynuować współpracę z Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Sulechów, Strażą Miejską, zespołem interdyscyplinarnym, placówkami nauczania i wychowania, z przedstawicielami samorządów lokalnych, zarządami ogrodów działkowych oraz administracją budynków,
- podjąć wspólne działania z instytucjami pozarządowymi.

II. Straż Miejska.

Program „Bezpieczna Gmina Sulechów” jest to program o charakterze długofalowym, którego założeniem jest stała partnerska współpraca różnych instytucji, na rzecz poprawy bezpieczeństwa na terenie Gminy, a przede wszystkim ograniczenie zjawisk społecznie szkodliwych, takich, jak: przestępczość, demoralizacja, narkomania, alkoholizm i inne przejawy patologii społecznych.

Jednym z głównych priorytetów naszej gminy jest zapewnienie jej mieszkańcom poczucia bezpieczeństwa. Podjęliśmy szereg działań mających na celu poprawę porządku publicznego. W związku z tym funkcjonariusze straży miejskiej patrolowali m.in. placówki oświatowe, sulechowskie parki, okolice sklepów z alkoholem oraz organizowali liczne akcje prewencyjne np. „Bezpieczna droga do szkoły”, „Pomoc osobom bezdomnym”, „Bezpieczne ferie”, „Bezpieczne wakacje”. W roku 2018 Straż Miejska wystawiła 282 patrole.

Program ma na celu tworzenie warunków bezpiecznego zamieszkania i funkcjonowania w mieście. W dążeniu do silniejszego poczucia bezpieczeństwa, funkcjonariusze pojawiali się w tych miejscach, gdzie dochodziło do największej ilości wykroczeń lub mieszkańcy prosili o częstsze pojawianie się patroli, czyli targowisko na ul. Jana Pawła II, boisko na ul. Licealnej, cmentarz komunalny czy uliczki osiedlowe.

W okolicach najbardziej niebezpiecznych Straż Miejska pełni wspólne patrole z innymi służbami mundurowymi. Poniżej rejestr wspólnych patroli w 2017/2018 roku:

Nazwa jednostki	Liczba patroli w 2017 r.	Liczba patroli w 2018 r.
Komisariat Policji w Sulechowie	14	8
Żandarmeria Wojskowa	14	2
Straż Leśna	0	0

1. Działalność patrolowa

Podczas pełnienia służb funkcjonariusze realizowali przede wszystkim interwencje zgłaszane przez mieszkańców oraz czynności z zakresu ochrony spokoju i porządku w miejscach publicznych w tym pod kątem:

- uniemożliwienia spożycia alkoholu w miejscach objętych zakazem,

- kontrolowanie i egzekwowanie przestrzegania przepisów odnoszących się do sprzedaży alkoholu nieletnim i osobom nietrzeźwym,
- patrolowanie miejsc, w których dochodzi do zakłócania spokoju przez gromadzącą się młodzież,
- podejmowanie czynności za naruszenia przepisów drogowych,
- w okresie zimowym przeprowadzano kontrolę osób bezdomnych. Na terenie Gminy Sulechów pozostało 6 bezdomnych, którzy nie chcieli się udać do noclegowni, spali w namiotach i w pustostanach. Osoby te były pod stałą kontrolą Straży Miejskiej.

Kontrołowano posesje osób prywatnych na terenie miasta oraz gminy. Kontrole mają na celu sprawdzenie oraz egzekwowanie przepisów wynikających bezpośrednio z Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy tj. zwrócenie uwagi czym palą w piecu, usuwanie nieczystości ciekłych, wyposażenia nieruchomości w numer porządkowy na posesji itp.

2. Działania profilaktyczno – edukacyjne

Prowadzone są także działania profilaktyczno-edukacyjne wśród dzieci i młodzieży szkolnej mające na celu uświadomienie istniejących zagrożeń i promowanie bezpiecznego stylu życia.

Strażnicy Miejscy odbyli spotkania z uczniami szkół podstawowych oraz z przedszkolakami. Podczas tych spotkań funkcjonariusze uczyli dzieci, w jaki sposób prawidłowo powinni zachowywać się podczas przechodzenia przez jezdnię. Uczniowie mogli dowiedzieć się również, jakie zagrożenia mogą napotkać podczas pokonywania drogi do szkoły, zapoznawały się z numerami alarmowymi oraz miały możliwość zgłoszenia zdarzenia dyżurnemu w Straży Miejskiej. Strażnicy uczyli jak prawidłowo segregować śmieci. W roku 2018 odbyło się 6 pogadanek. Spotkania odbyły się w m.in. przedszkolach „Dobra Wróżka”, „Gucio”, Przedszkole nr 6, Przedszkole nr 7.

3. Interwencje

W roku 2018 funkcjonariusze Straży Miejskiej odnotowali 1237 interwencji. Nie ujawniono wykroczeń polegających na umieszczaniu plakatów w miejscach do tego nie przeznaczonych, bez zgody zarządzającego.

Wykroczenia:	Liczba nałożonych mandatów w 2018 r.	Liczba pouczeń nałożonych w 2018 r.	Suma w 2018 r.
Porządek publiczny	46	12	58
Prowadzenie sprzedaży na terenie gminy poza miejscami wyznaczonymi	0	0	0
Razem	46	12	58

Funkcjonariusze często otrzymują zgłoszenia dotyczące warunków przebywania lub chowu zwierząt. W roku 2018 ujawniono 7 wykroczeń z zakresu niezachowania zwykłych lub nakazanych środków ostrożności przy trzymaniu zwierzęcia. Wykroczenia te dotyczyły:

- puszczenia psów bez nadzoru właścicieli,
- wyprowadzania psów w miejscach publicznych bez kagańca oraz smyczy.

WYKROCZENIA	Liczba mandatów nałożonych w 2018 r.	Liczba pouczeń nałożonych w 2018 r.	Suma w 2018 r.
Niezachowanie środków ostrożności przy trzymaniu zwierzęcia	3	4	7
Niesprzątanie po psie	0	0	0
Razem	3	4	7

Program Bezpieczna Gmina Sulechów ma na celu również uświadomienie mieszkańców Gminy o potrzebie dbałości o środowisko naturalne. Strażnicy Miejscy, podczas kontroli posesji, zwracali uwagę, w jaki sposób pozbywają się nieczystości ciekłych oraz czy nieruchomości posiadają numer porządkowy. Podczas kontroli odnotowano 6 wykroczeń polegających na termicznym przekształcaniu odpadów poza spalarniami odpadów lub przez spalanie różnych śmieci.

WYKROCZENIA	Liczba mandatów nałożonych w 2018 r.	Liczba pouczeń nałożonych w 2018 r.	Suma w 2018 r.
Pozbywanie się nieczystości ciekłych w sposób niezgodny z ustawą	11	3	14
Spalanie odpadów	5	1	6
Razem	16	4	20

Ujawniono wykroczeń publicznych dopuszczających się nieobyczajnego wybryku.

WYKROCZENIA	Liczba mandatów nałożonych w 2018 r.	Liczba pouczeń wystawionych w 2018 r.	Suma w 2018 r.
Wykroczenia przeciwko obyczajności	0	0	0
Razem	0	0	0

W roku 2018 odnotowano 8 interwencji dotyczących wykroczeń przeciwko urządzeniom użytku publicznego, 0 interwencji dotyczyło zaśmiecania drogi, ulicy, placu, 8 interwencji dotyczyło niszczenia terenów zielonych przeznaczonych do użytku publicznego oraz uszkodzania roślin poprzez postój pojazdów na trawniku.

WYKROCZENIA	Liczba mandatów nałożonych w 2018 r.	Liczba pouczeń nałożonych w 2018 r.	Suma w 2018 r.
Zaśmiecanie drogi, ulicy, placu	0	0	0
Niszczenie zieleni	6	2	8
Razem	6	2	8

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w roku 2018 odnotowano 4 wykroczeń, dotyczących spożywania alkoholu w miejscach objętych zakazem tj. w parkach, na ulicach, placach oraz w punktach sprzedaży tych napojów.

WYKROCZENIA	Liczba mandatów nałożonych w 2018 r.	Liczba pouczeń nałożonych w 2018 r.	Suma w 2018 r.
Spożywanie alkoholu w miejscach objętym zakazem	4	1	5
Usiłowanie	0	0	0
Razem	4	1	5

W roku 2018 odnotowano 7 wykroczeń z zakresu ustawy o ochronie zdrowie przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, dotyczyło to palenia głównie na przystankach komunikacji publicznej oraz placów zabaw dla dzieci.

WYKROCZENIA	Liczba mandatów nałożonych w 2018 r.	Liczba pouczeń nałożonych w 2018 r.	Suma w 2018 r.
Palenie tytoniu w miejscach objętym zakazem	6	1	7
Razem	6	1	7

W wyniku podejmowanych działań funkcjonariusze Straży Miejskiej uzyskali następujące wyniki:

Wyniki	Suma działań w 2018 r.
- interwencje załatwione i odnotowane	827
- legitymowane osoby	450
- osoby ujęte i przekazane Policji	0
- zabezpieczenie miejsca przestępstwa, katastrofy lub innego podobnego zdarzenia	4
- nałożono mandatów karnych	210
- pouczone sprawców wykroczeń	138
- sprawy przekazane do sądu	7

W roku 2018 funkcjonariusze straży miejskiej wystawili 210 mandatów za wszystkie wykroczenia oraz zastosowali 138 pouczeń.

W ramach akcji „Zima” skierowano pismo do administratorów posesji, przypominające o obowiązku usuwania z chodników śniegu i lodu.

W okresie zimowym strażnicy monitorowali miejsca, w których gromadzą się osoby bezdomne. Na terenie Gminy Sulechów jest takich osób 6. Podczas wizyt funkcjonariusze starają się namówić takie osoby do skorzystania

z usług przytuliska w Żukowicach koło Głogowa lub do noclegowni w Zielonej Górze. Osoby, które nie wyrażą takiej woli są pod stałą obserwacją strażników.

Podczas zimy przeprowadzano codziennie kontrole przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska. Sprawdzany jest sposób postępowania z odpadami komunalnymi, które często wykorzystywane są jako paliwo i spalane w piecach. Funkcjonariusze kontrolują kotłownie i piece w domach i mieszkaniach prywatnych oraz firmach na terenie całej Gminy. W roku 2018 dokonano ok. 90 kontroli na terenie miasta i gminy Sulechów.

4. Współpraca z wydziałem Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska oraz innymi podmiotami

Strażnicy Miejscy podczas patroli zwracali również uwagę na sytuacje wymagające interwencji innych jednostek, a leżące poza zakresem kompetencji Straży Miejskiej. We wszystkich takich sytuacjach zebrane informacje, dokumentacja zdjęciowa zostały przekazane odpowiednim służbom właściwym w danej sprawie. Dotyczy to m.in. braku oświetlenia na ulicach, bezpańskich jak i nieżywych zwierząt, wymiany zdewastowanych znaków drogowych, awarii instalacji wodno-kanalizacyjnej itp.

5. Zabezpieczanie imprez miejskich oraz okolicznościowych świąt

Ważnym elementem zachowania odpowiedniego porządku w mieście jest działalność prewencyjna w czasie odbywających się w Sulechowie imprez plenerowo-rozrywkowych np. WOŚP, Dni Sulechowa, Dożynki Gminne, bieg Kusocińskiego, oraz święta: Konstytucji 3 Maja, Boże Ciało, Wniebowzięcie NMP czy Wszystkich Świętych. Dzięki współpracy wszystkich służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo, imprezy przebiegły sprawnie i bez żadnych zakłóceń.

Zagrożenie dla poczucia bezpieczeństwa i porządku publicznego występuje na terenie całej gminy ze zróżnicowanym nasileniem. Na podstawie analizy dotychczasowych zdarzeń oraz wskazań mieszkańców określono miejsca niebezpieczne.

W trosce o bezpieczeństwo mieszkańców w 2018 r. zainstalowano w Sulechowie następne kamery w system monitoringu wizyjnego. W Sulechowie przy ul. Licealnej (boiska OSiR) oraz przy ul. Odrzańskiej (rondo ks. Edwarda Kopra) zamontowano po trzy kamery. W sołectwie Kije, Kruszyna oraz Krężoły zamontowano 10 kamer, odpowiednio dwie, cztery, cztery kamery. Na chwilę

obecną na terenie gminy Sulechów zamontowanych jest 31 kamer.

Monitoring miejski umożliwia:

- usytuowanie systemu kamer w miejscach publicznych, a w szczególności na terenach spotęgowanego nasilenia czynów niedozwolonych,
- ujawnianie i rejestrowanie nieprawidłowości w zasięgu pola widzenia kamery, a także pozwole na udokumentowanie charakteru występkę oraz utrwali jego potencjalnego sprawcę,
- podgląd terenu za pomocą aktywnego sterowania kamerą zainstalowany w Straży Miejskiej,
- w przypadku potrzeby występowania na drodze sądowej wobec sprawcy zniszczenia, zarejestrowany materiał filmowy stanowi niepodważalny dowód w sprawie,
- system jest pełnowartościowym pomocnikiem służby patrolowej funkcjonariuszy i może dopomóc w podjęciu szybkiej reakcji wobec działań destrukcyjnych tzw. elementu społecznego.

W roku 2019 strażnicy miejscy w dalszym ciągu będą wykonywali swoje zadania w oparciu o założenia programu „Bezpieczna Gmina Sulechów”.

III. Komendant Gminny Ochrony Przeciwpożarowej.

W ramach zamierzeń Gminy Sulechów, związanych z poprawą bezpieczeństwa mieszkańców zamieszkujących miasto i gminę Sulechów, opartych o realizację zadań programu „Bezpieczna Gmina Sulechów”, na rok 2018 zaplanowano 9 kompleksowych założeń.

Zakres zadań leżący w kompetencjach ochrony przeciwpożarowej na terenie miasta i gminy był realizowany w szczególności przez 5 Jednostek Operacyjno-Technicznych (JOT) Ochotniczych Straży Pożarnych Gminy Sulechów, tj. Brody, Pomorsko, Kije, Mozów oraz formację państwową, jaką jest Jednostka Ratowniczo – Gaśnicza PSP w Sulechowie. Dodatkowym elementem struktury bezpieczeństwa wspomagającą system bezpieczeństwa Gminy Sulechów jest OSP w Cigacicach.

Jednostki JOT OSP przynależne do Gminy Sulechów wyposażone są w 10 pojazdów ratowniczo-gaśniczych. Są to: 1 samochód gaśniczy ciężki, 5 gaśniczych średnich, 2 ratowniczo-gaśnicze lekkie, 2 gaśnicze lekkie. Ponadto każda Jednostka OSP Gminy Sulechów wyposażona jest w minimalną wymaganą ilość sprzętu pożarniczego i ratowniczego w postaci: motopomp, agregatów prądotwórczych, pilarek do drewna, pił do stali i betonu, drabin pożarniczych,

aparatów powietrznych, 3 zestawów hydraulicznych (urządzenia ratownicze firmy LUKAS).

W ramach funkcjonowania programu w roku ubiegłym zrealizowano następujące zadania:

1. Remont remizy OSP Kije (drzwi wjazdowe, podjazd).
2. Zakup garażu blaszanego dla OSP Pomorsko.
3. Zakup specjalistycznej drabiny DNW 3080/3 dla OSP Mozów oraz fantomów szkoleniowych.
4. Dosprzętowanie jednostek OSP Gminy Sulechów w zakresie organizacji i prowadzenia działań ratowniczych był ograniczony i uzależniony od finansów gminy. Łączna suma wydatków związanych z usprzętowaniem, doposażeniem w sprzęt ochrony osobistej jak również naprawy bieżące sprzętu i pojazdów jednostek OSP spoza Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego podległych Gminie Sulechów wyniosła około 80.000,00 zł.

W roku 2018 zakupiono między innymi:

- 1) Jednostka OSP Pomorsko otrzymała w ramach finansowania i współfinansowania Gminy Sulechów, z funduszu sołeckiego oraz ZOSRP Woj. Lubuskiego w Zielonej Górze między innymi:

- remont samochodu pożarniczego Mercedes GLM-8.
- kosa spalinowa STIHL szt. 1
- radiotelefon przenośny szt. 1
- latarki SWAT szt. 2
- mundury galowe szt. 2
- węże pożarnicze szt. 2
- buty specjalne BREND BULL par 1
- rękawice strażackie par 3
- ubranie specjalne ochronne WUS-4/S/G szt. 1
- hełm strażacki VULCAN Calisia MO szt. 4
- kominiarka strażacka szt. 2
- deska ortopedyczna – fundusz sołecki szt. 2
- garaż blaszany.

- 2) Jednostka OSP Brody otrzymała w ramach finansowania i współfinansowania Gminy Sulechów oraz ZOSRP Woj. Lubuskiego w Zielonej Górze między innymi:

- ubranie koszarowe szt. 4
- buty specjalne par 2
- ubranie specjalne szt. 3

- hełm strażacki szt. 2
- kominiarka strażacka szt. 2
- rękawice strażackie par 5
- węże pożarnicze szt. 3
- radiostacje szt. 2

3) Jednostka OSP Cigacice otrzymała w ramach finansowania i współfinansowania Gminy Sulechów oraz ZOSRP Woj. Lubuskiego w Zielonej Górze między innymi:

- ubranie koszarowe szt. 3
- buty specjalne par 2
- ubranie specjalne szt. 1
- hełm strażacki szt. 4
- kominiarka strażacka szt. 2
- rękawice strażackie par 2
- węże pożarnicze szt. 3
- agregat prądotwórczy – środki własne
- torba PSP R1 – sponsor.

4) Jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego (Kije i Mozów) z pozyskanych środków KSRG (około 20 tysięcy zł) zmodernizowały wyposażenie ratownicze zakupując:

- buty specjalne par 4
- węże pożarnicze szt. 6
- mundur bojowy szt. 6
- rękawice bojowe par 4.

5. Na terenie OSP Mozów zakończono prace budowlane związane z rozbudową remizy o pomieszczenia socjalne.
6. W zakresie zadań związanych z modernizacją bazy sprzętowej pozostałe OSP przeprowadziły drobne naprawy i remonty powierzonych budynków w ramach posiadanych środków gminnych.
7. W związku z utworzeniem na bazie OSP Brody sekcji ratownictwa wodnego, strażacy odbyli spotkania robocze z członkami Ratownictwa Wodnego w Sławie. Uczestniczyli w dziewięciu cyklicznych szkoleniach i akcjach zabezpieczających na terenie województwa lubuskiego. Członkowie OSP Brody uczestniczyli w akcji „Bezpieczne Wakacje” organizując w Szkole Podstawowej w Brodach akcję informacyjną i kurs pierwszej pomocy dla uczniów.

- 8 Zorganizowano zgrupowania gminne związków taktycznych OSP w ramach ćwiczeń taktyczno-bojowych w miejscowości Cigacice na terenie firmy Rockwool. Jednostki z terenu gminy Sulechów uczestniczyły w prowadzonych ćwiczeniach ewakuacyjnych w poszczególnych miejscowościach biorąc czynny w nich udział. Ponadto Ochotnicze Straże Pożarne uczestniczyły w zabezpieczeniu wszystkich imprez masowych i okolicznościowych odbywających się na przestrzeni roku na terenie miasta i gminy Sulechów.
9. Podniesiony został stan wyszkolenia członków Ochotniczych Straży Pożarnych w ramach szkolenia zorganizowanego przez Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Zielonej Górze przy JRG PSP nr II w Zielonej Górze w zakresie:
- szkolenie podstawowe ratowników OSP – 4 członków
 - kierowców konserwatorów OSP – 5 członków
 - kurs KPP – 17 członków OSP
 - kurs z ratownictwa na akwenach – 4 członków
 - kurs dowódców OSP – 4 członków.

Wszystkie powyższe przedsięwzięcia znacznie podwyższyły jakość działań ratowniczych realizowanych na terenie chronionym, jak również bezpieczeństwo ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych Gminy Sulechów.

Założenia programu „Bezpieczna Gmina Sulechów” na rok 2019

W zakresie realizacji idei programu Bezpieczna Gmina Sulechów należy przedsięwziąć następujące zadania związane z utrzymaniem właściwego stanu bezpieczeństwa przeciwpożarowego mieszkańców gminy.

Nie licząc cyklicznych, realizowanych na podstawie statutów Ochotniczych Straży Pożarnych zadań, takich jak bieżące szkolenie i doskonalenie członków, utrzymanie wysokiego poziomu gotowości bojowej jednostek, pozyskiwanie nowych członków i innych lokalnych zamierzeń organizacyjnych, proponuje się wdrożenie następujących zadań:

1. Ochotnicza Straż Pożarna w Brodach – dosprzętowanie w zakresie rozszerzonym o sprzęt ratownictwa wodnego – zakup profesjonalnej łodzi ratowniczej.
2. Przekazanie łodzi ratowniczej znajdującej się obecnie w użytkowaniu przez OSP Brody, do jednostki OSP Cigacice.
3. Zakup średniego pojazdu gaśniczo-ratowniczego dla OSP Pomorsko.

4. Ochotnicza Straż Pożarna w Kijach – w ramach specjalizacji w ratownictwie wysokościowym na poziomie podstawowym dosprzętowanie w sprzęt specjalistyczny.
5. Zakup niezbędnego wyposażenia osobistego umundurowania i uzbrojenia przez jednostki KSRG, OSP Mozów i Kije w postaci: Mozów 8 kpl. umundurowania specjalnego, rękawice specjalne; OSP Kije zakup 4 kpl. umundurowania specjalnego, OSP Pomorsko, OSP Brody zakup po 4 kpl. umundurowania specjalnego (buty, rękawiczki, kominiarki).
6. Wymiana trzech bram garażowych w remizie i wykonanie nowego ogrodzenia placu, remont suszarni węży pożarniczych w OSP Mozów.
7. Zakup deski ortopedycznej dla OSP Cigacice.
8. Wymiana orywnowania remizy, renowacja dachu i ocieplenie ścian remizy OSP Kije.
9. Zaplanowanie oraz wykonanie budynku remizy wraz z placem dla OSP Cigacice.
10. Organizacja zgrupowania gminnego połączona ze szkoleniem w zakresie rozwinięcia taktycznego i obsługi sprzętu specjalistycznego, z udziałem przedstawicieli i instruktorów z PSP. Udział jednostek KSRG w organizowanych przez JRG Sulechów ćwiczeniach wieloszczeblowych, między innymi w zakresie ratownictwa wodnego, wysokościowego, technicznego, oraz samodzielnych działań w czasie pożarów i innych miejscowych zagrożeń.
11. Udział wszystkich jednostek OSP w ćwiczeniach, na obiektach zlokalizowanych na terenie własnego obszaru działania oraz w ćwiczeniach ewakuacyjnych w szkołach oraz innych budynkach użyteczności publicznej.
12. Przeprowadzenie akcji profilaktycznej na terenie gminy na temat zagrożenia pożarowego.
13. Poprawa wizerunku i estetyki terenu jednostek OSP w aspekcie posadzenia krzewów remontu ogrodzeń i postawienia masztów flagowych.
14. Wykonanie okresowych przeglądów wymaganych przez producenta aparatów powietrznych i urządzeń hydraulicznych.
15. Doszkolenie drużów w zakresie: dowódców OSP, Naczelników OSP, ratownictwa medycznego (KPP), ratownictwa technicznego, dowódców Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych.

Proponowany zakres przedmiotowego planu zostanie omówiony i przeanalizowany na spotkaniu funkcyjnych Jednostek Operacyjno-Technicznych każdej OSP Gminy Sulechów na rocznej odprawie roboczej, po

zakończeniu kampanii sprawozdawczej w poszczególnych jednostkach w lutym, marcu 2019 r.

IV. Działania placówek oświatowych i sportowych.

A. Sulechowski Dom Kultury.

CEL/ZAŁOŻENIA PROGRAMU:

- działania edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa

DZIAŁANIA:

Sulechowski Dom Kultury im. F. Chopina prowadzi działania informacyjne i edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa, w swojej codziennej działalności.

W roku 2018 SDK w Sulechowie zrealizował łącznie 196 działań kulturalnych. Były to m.in. koncerty, konkursy, przeglądy, wystawy, spektakle teatralne, projekcje filmowe, warsztaty, uroczystości, a także imprezy plenerowe rekreacyjne i masowe. Wśród najważniejszych wydarzeń znalazły się: Sulechowski Finał WOŚP, Dni Sulechowa, Flis Odrzański, Dożynki Gminne, Festiwal Muzyki Fryderyka Chopina w Sulechowie, Jarmark Bożonarodzeniowy. SDK w Sulechowie realizował również ofertę zajęć stałych w ramach sekcji, klubów, zespołów i pracowni dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów.

Uczestnicy zajęć stałych i okolicznościowych są zapoznawani z obowiązującymi zasadami BHP, regulaminami oraz zasadami współpracy w ramach grup uczestników.

Ponadto podczas poszczególnych zajęć i wydarzeń w roku 2018 poruszane były tematy:

- ogólnych zasad zachowania bezpieczeństwa,
- zasad udzielania pierwszej pomocy,
- zasad bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- zdrowego stylu życia oraz bezpieczeństwa w kuchni,
- wartościowych form spędzania wolnego czasu,
- przestrzegania zasad i norm społecznych,
- postaw społecznych,
- problemu reagowania na zjawiska negatywne i przeciwdziałania agresji i hejtowi,
- przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu,
- unikania zagrożeń wynikających z zachowań patologicznych – alkoholizm, narkomania, przemoc, przestępczość,
- dbałości o środowisko naturalne, w tym segregacji odpadów.

Odbywały się pokazy ratownictwa, prezentacje i pokazy w wykonaniu straży pożarnych, spotkania z przedstawicielami służb mundurowych.

Szczególną rolę w edukacyjnych działaniach SDK w Sulechowie zajmuje praca instruktorów w świetlicach wiejskich. W roku 2018 stałe zajęcia profilaktyczne odbywały się w 7 świetlicach wiejskich, w miejscowościach: Brody, Buków, Cigacice, Kije, Klępsk, Mozów, Pomorsko. Zajęcia poświęcone były:

- profilaktyce uzależnień,
- promowaniu zdrowego stylu życia,
- bezpiecznemu powrotowi ze szkoły do domu,
- bezpieczeństwu podczas ferii, wakacji,
- roli aktywności fizycznej,
- asertywności, wzajemnym relacjom, komunikacji,
- przeciwdziałaniu agresji/hejtowi.

Tematy związane z szeroko pojętym bezpieczeństwem, profilaktyką uzależnień oraz innymi zagadnieniami wyżej wymienionymi poruszane były również podczas: spektakli teatralnych realizowanych w SDK w Sulechowie m.in. przez Narodowy Tatr Edukacji z Wrocławia oraz Teatr Współczesny z Krakowa, projekcji filmowych realizowanych przez zakrzywienie czasoprzestrzeni.pl oraz wycieczek organizowanych przez SDK w Sulechowie m.in. do Aeroklubu Ziemi Lubuskiej, Teatru Lubuskiego, Ogrodu Botanicznego w Zielonej Górze.

REZULTATY/WNIOSKI:

Działania podejmowane przez SDK w Sulechowie przynoszą oczekiwane rezultaty i będą kontynuowane w roku 2019.

CEL/ZAŁOŻENIA PROGRAMU:

- organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży

DZIAŁANIA:

Sulechowski Dom Kultury im. F. Chopina organizuje i współorganizuje różnorodne formy edukacji kulturalnej oraz wychowania poprzez sztukę, skierowane do dzieci i młodzieży, w tym:

- zajęcia stałe w ramach klubów, sekcji zainteresowań, zespołów i grup warsztatowych,
- zajęcia oraz wydarzenia okolicznościowe,
- zajęcia w ramach akcji FERIE z SDK, WAKACJE z SDK.

Zajęcia stałe, organizowane i współorganizowane przez SDK w Sulechowie w roku 2018:

Rodzaj zajęć	Liczba grup
Zajęcia prowadzone przez instruktorów SDK w Sulechowie	8
Zajęcia prowadzone przez instruktorów SDK w Sulechowie na świetlicach wiejskich	7
Zajęcia prowadzone przez instruktorów lub firmy zew.	5

Zajęcia oraz wydarzenia okolicznościowe organizowane i współorganizowane oraz obsługiwane przez SDK w Sulechowie w roku 2018:

Rodzaj zajęć	Liczba wydarzeń	Liczba uczestników
Warsztaty taneczne	4	400
Warsztaty artystyczne w ramach projektu PRACOWNIA POMYSŁOWNIA	6	120
Przeglądy artystyczne	2	1040
Przeglądy artystyczne w ramach programu PRO ARTE	3	100
Konkursy plastyczne	3	500
Bale i zabawy taneczne	3	200
Spektakle teatralne	18	5900
Wystawy	3	150
Imprezy plenerowe	18	ok. 4000

Zajęcia w ramach akcji FERIE i WAKACJE z SDK w Sulechowie w roku 2018:

Rodzaj zajęć	Liczba wydarzeń	Liczba uczestników
Zajęcia warsztatowe w ramach akcji FERIE	7	140
Projekcje filmowe w ramach akcji FERIE	2	300
Spektakle teatralne w ramach akcji FERIE	2	300
Projekcje filmowe w ramach akcji WAKACJE	8	1600
Zajęcia warsztatowe w ramach akcji WAKACJE	30	565
Wycieczki w ramach akcji WAKACJE	3	90

Wszystkie działania Sulechowskiego Domu Kultury im. F. Chopina skierowane do mieszkańców, a w szczególności do dzieci i młodzieży, mają na celu promowanie wartościowych form spędzania wolnego czasu. Są to formy sprzyjające rozwojowi osobowości, umiejętności i pasji uczestników, a także kształtowaniu pozytywnych nawyków. Wzmacniają więzi społeczne, rozbudzają aktywność społeczną, rozwijają właściwe postawy społeczne. Co za tym idzie przeciwdziałają wykluczeniu społecznemu, zmniejszają zagrożenie wystąpienia zachowań patologicznych.

SDK w Sulechowie przykłada szczególną wagę do zapewnienia bezpieczeństwa uczestników zajęć i wydarzeń. Zajęcia i imprezy odbywają się zgodnie z przyjętymi regulaminami, a ich uczestnicy są z tymi regulaminami zapoznawani. O wydarzeniach i imprezach informowane są odpowiednie służby, zapewniana jest ochrona oraz zabezpieczenie medyczne. Podczas zajęć i imprez obowiązuje zasada wzajemnego szacunku i tolerancji.

REZULTATY/WNIOSKI:

Działania realizowane przez SDK w Sulechowie odbywały się w dobrej atmosferze, nie odnotowano problemów. Działania będą kontynuowane w roku 2019.

CEL/ZAŁOŻENIA PROGRAMU:

- zapewnienie bezpieczeństwa osób przebywających na terenie jednostki

DZIAŁANIA:

- w ramach programu „BEZPIECZNA GMINA” przeprowadzono kontrole sprzętu przeciwpożarowego oraz przeprowadzono kontrole kominów na salach wiejskich i w obiektach SDK w Sulechowie,
- prowadzono stały nadzór nad prawidłowym działaniem instalacji,
- zimowe utrzymanie dróg dojazdowych do SDK w Sulechowie, szczególnie ważne z uwagi na dużą liczbę osób odwiedzających obiekty, przeprowadzane było własnymi środkami i wykonywane przez pracowników SDK w Sulechowie,
- w czerwcu 2018 r. w celu poprawienia bezpieczeństwa osób przebywających na terenie parku, w związku z koniecznością usunięcia konarów zagrażających bezpieczeństwu, wykonano wycinkę drzewa na terenie amfiteatru,
- utrzymanie czystości oraz usuwanie skutków dewastacji SDK w Sulechowie przeprowadza we własnym zakresie, starając się, aby nadzór

nad obiektami, był ciągły w godzinach otwarcia parku i amfiteatru,

- w okresie letnim siłami SDK w Sulechowie, we współpracy z pracownikami interwencyjnymi, wymieniono wszystkie deski (siedziska) w amfiteatrze SDK w Sulechowie,
- w patrolowaniu obiektów otwartych SDK w Sulechowie współpracuje ze Strażą Miejską, a także jest w stałym kontakcie z policją w Sulechowie,
- zarządzanie oraz dbanie o wygląd i porządek jak również o bezpieczeństwo na placach zabaw zgodnie z regulaminem jest w gestii sołtysów oraz rodziców przyprawdzających swoje dzieci.

Odrębnym zadaniem jest zapewnienie bezpieczeństwa osób przebywających na terenie SDK w Sulechowie podczas imprez. W tym celu współpracujemy z właściwymi służbami odpowiedzialnymi za porządek, bezpieczeństwo i przestrzeganie prawa, w tym: Strażą Miejską, Komisariatem Policji w Sulechowie, Żandarmerią, Jednostką Ratowniczo-Gaśniczą, OSP Gminy Sulechów. Służby z dużym wyprzedzeniem otrzymują pisemną informację o planowanych wydarzeniach, zawierającą: miejsce, czas, planowaną liczbę uczestników, plan sytuacyjny z naniesionymi posterunkami służb i ochrony, nazwą firmy ochroniarskiej, liczbą pracowników SDK zaangażowanych w realizację imprezy, wskazaniem koordynatora zadania. Imprezy realizowane są zgodnie z przepisami prawa właściwymi dla imprez rekreacyjnych i masowych.

REZULTAT/WNIOSKI:

Działania podejmowane przez SDK przynoszą oczekiwane efekty, pojawiają się jednak nowe problemy, z których najistotniejszym jest konieczność przeprowadzenia remontu klatki schodowej przy wieży Zamku w Sulechowie. W chwili obecnej klatka jest zamknięta ze względu na bezpieczeństwo osób przebywających na terenie obiektu.

CEL/ZAŁOŻENIA PROGRAMU:

- podnoszenie kwalifikacji osób zatrudnionych w jednostce w zakresie bezpieczeństwa

DZIAŁANIA:

w 2018 r. przeprowadzono:

- szkolenia BHP 8 pracowników SDK w Sulechowie,
- szkolenia BHP 4 praktykantów SDK w Sulechowie.

REZULTAT/WNIOSKI:

Działania będą kontynuowane w roku 2019.

Podsumowując, Sulechowski Dom Kultury im. F. Chopina będzie kontynuował działania, które podejmuje w ramach realizacji programu „Bezpieczna Gmina Sulechów” oraz jest gotowy przyjąć nowe zadania dla poprawienia stanu bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Sulechów.

B. Placówki oświatowe – Wydział Spraw Społecznych, Oświaty, Kultury i Sportu.

CEL:

W roku 2018 placówki oświatowe, Biblioteka Publiczna Gminy Sulechów, Ośrodek Sportu i Rekreacji „Sulechowianka” w Sulechowie oraz organizacje pozarządowe współpracowały z samorządem w celu poprawy bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, podejmując działania opisane poniżej.

DZIAŁANIA:

Stowarzyszenia otrzymały wsparcie finansowe na wykonanie zadań polegających na wzmocnieniu bezpieczeństwa mieszkańców gminy:

Lp.	Organizacja	Nazwa zadania	Przyznana dotacja	Liczba uczestników/ odbiorców zadania
1.	Polski Czerwony Krzyż Lubuski Oddział Okręgowy PCK	Szkolenie dzieci i młodzieży w zakresie udzielania pierwszej pomocy	7000 zł	427
2.	Ratownictwo Wodne RESCUE	Bezpieczny Sulechów	4000 zł	ok. 500
3.	Chorągiew Ziemi Lubuskiej Związku Harcerstwa Polskiego Komenda Hufca Babimojsko- Sulechowskiego ZHP	Turniej Zebra	5090 zł	156

W ubiegłym roku przeprowadzony został turniej, podczas którego utrwalano wśród dzieci wiedzę z zakresu bezpieczeństwa na drogach, w domu, na podwórku, na wakacjach, podczas zabawy. Wydarzenia masowe objęte były obsługą ratowniczą, którą także zapewniała organizacja pozarządowa. W szkołach przeprowadzony został cykl szkoleń dzieci i młodzieży na temat udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. Dodatkowo, Szkoła Podstawowa w Cigacicach współpracowała z Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym w celu podniesienia poziomu bezpieczeństwa dzieci nad wodą.

Po raz kolejny odbył się również Gminny Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym, organizowany przez Wydział Spraw Społecznych, Oświaty, Kultury i Sportu, we współpracy ze szkołami, strażą miejską i policją. Uczestniczyły w nim 3 zespoły ze szkół podstawowych i 3 z oddziałów gimnazjalnych – łącznie 18 uczniów, którzy musieli wykazać się wiedzą z zakresu ruchu drogowego, a także doskonałą umiejętnością jazdy na rowerze.

Biblioteka Publiczna Gminy Sulechów oraz placówki oświatowe (przedszkola, szkoły podstawowe oraz ich oddziały przedszkolne i gimnazjalne) organizowały spotkania, lekcje, pogadanki, warsztaty, przedstawienia teatralne itp. na temat szeroko pojętego bezpieczeństwa. Wśród licznych programów i innych projektów edukacyjnych znalazły się: „Ostrożnie z ogniem”, „Czerwony alarm”, „Ja i mój rower”, „Bezpieczne wakacje”, „Bezpieczne przedszkole”, „Kalejdoskop zagrożeń”, „Krzyś ratownik i szlachetne zdrowie”, „Bezpieczna szkoła”, „Szkoła bez przemocy”, „Bezpieczny Internet”, „Spróbujmy inaczej”, „Stop przemocy i agresji”, „Czuję się bezpiecznie”, „Skutki zażywania środków odurzających”, „Bezpieczne ferie”, „Wolni od uzależnień”, „Bądź bezpieczny”, „Bezpieczny na drodze, w szkole i w domu”, „Dbam o zdrowie, dbam o środowisko”, „W zdrowym ciele zdrowy duch”, „Dopalaczom mówimy nie”, „Bezpieczeństwo w szkole, w drodze do i ze szkoły oraz podczas ewakuacji”, „Ratujemy i uczymy ratować”, „Jesteśmy razem”, „Bezpieczny przejazd”, „Klub Bezpiecznego Puchatka” itd. Również rodzice zaangażowani byli w działania na rzecz bezpieczeństwa. Szkoły organizowały spotkania poświęcone bezpieczeństwu, agresji wśród uczniów, współczesnym zagrożeniom, a także sposobom wspierania dzieci w prawidłowym rozwoju.

Ponadto placówki przeprowadzały próby ewakuacji, nadzorowały place zabaw i szkolne boiska, dbając o ich wyposażenie i bieżące remonty. W szkołach działał także monitoring, którego celem było zwiększenie bezpieczeństwa na ich terenie, ograniczenie zachowań niepożądanych, destrukcyjnych, zagrażających

zdrowiu i bezpieczeństwu uczniów, wyjaśnianie sytuacji konfliktowych, ustalanie sprawców czynów nagannych. Gminne placówki oświatowe współpracowały także z policją, strażą miejską, sądem rejonowym, poradniami pedagogiczno-psychologicznymi w Sulechowie i Zielonej Górze oraz innymi instytucjami, które wspierały nauczycieli, dzieci i rodziców w sytuacjach trudnych, szczególnie podczas pracy z uczniami nadpobudliwymi i przejawiającymi agresję.

Ośrodek Sportu i Rekreacji „Sulechowanika” w Sulechowie jako administrator obiektów sportowych, wzorem lat ubiegłych również w roku 2018 koordynował i organizował imprezy sportowo-rekreacyjne. Aktywizował dzieci i młodzież do różnorodnych działań na rzecz ochrony zdrowia i bezpieczeństwa, poprzez rozwijanie różnych form aktywności ruchowej. Tworzył możliwości uczestnictwa w różnych zawodach sportowych, kształtował właściwe relacje między uczestnikami, dzięki czemu zwiększyła się integracja grup w szkołach i klubach. OSiR „Sulechowanika” w Sulechowie zapoznawał dzieci z różnymi formami wypoczynku, promował zdrowy tryb życia. Kształtował umiejętności nieagresywnego wyrażania przykrych stanów emocjonalnych, bez krzywdzenia siebie i innych. Do tych działań wykorzystywał bazę sportową: stadion, boiska, bieżnie, basen miejski, hale sportowe, port w Cigacicach. Nad bezpieczeństwem osób korzystających z usług ośrodka czuwała wyszkolona kadra ratowników (11 osób, posiadających odpowiednie kwalifikacje z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej). W ciągu minionego roku z usług basenu skorzystało 101 059 osób, a z całego kompleksu 271 276. Ośrodek Sportu i Rekreacji „Sulechowanika” w Sulechowie, wspólnie z Państwową Inspekcją Pracy, był organizatorem konkursu „Bezpieczna Szkoła”. W konkursie tym udział wzięło 1380 uczniów ze szkół podstawowych i oddziałów gimnazjalnych oraz 158 dzieci z gminnych przedszkoli. Działanie to miało na celu uświadomienie młodzieży zagrożeń, na które są narażone w trakcie swojego życia.

WNIOSKI:

Współpraca wielu jednostek pozwoliła na podejmowanie rozmaitych działań służących poprawie bezpieczeństwa mieszkańców. Dzięki temu, że w realizację programu zaangażowani byli nauczyciele, uczniowie, rodzice, działacze organizacji pozarządowych i inni mieszkańcy gminy, można było przeprowadzić wiele inicjatyw prowadzących do osiągnięcia poprawy bezpieczeństwa w gminie. Ponadto dyrektorzy placówek oświatowych, biblioteki i ośrodka sportu zgodnie podkreślają, że ważne jest zagospodarowanie czasu

wolnego dzieciom i młodzieży, co pozwala na promowanie zachowań prozdrowotnych i bezpiecznych zarazem.

Jednakże, mimo podejmowania wielu zróżnicowanych działań, nie jest możliwe całkowite wyeliminowanie niebezpiecznych zachowań. Istnieje wiele czynników ryzyka, którym poddają się młodzi ludzie. Uczniowie nadal zagrożeni są zjawiskiem „hejtu” w Internecie, nałogami, a także agresją. Pomimo licznych pogadanek na temat uzależnień czy „cyberprzemocy” młodzież chętnie publikuje na portalach społecznościowych negatywne komentarze dotyczące ich kolegów, a nawet nauczycieli. Jest to bardzo poważny problem, który dotyka coraz więcej użytkowników Internetu. Anonimowość powoduje mylne poczucie bezkarności i przyzwolenia społecznego na przemoc słowną. Dlatego też istnieje potrzeba wzmożenia działań szkół w zakresie wzrostu świadomości uczniów na temat agresji i jej konsekwencji. Niezwykle ważne jest w tej sytuacji przygotowanie na tyle atrakcyjnej oferty zajęć pozalekcyjnych, treningów, warsztatów i spotkań, by uczniowie chętnie z niej skorzystali, unikając w ten sposób zagrożeń i poznając sposoby na zdrowe życie. Dzięki bogatemu wachlarzowi zajęć dodatkowych dzieci będą miały szansę na prawidłowy rozwój.

Biorąc pod uwagę powyższe, można przyjąć, że osiągnięty został cel wskazany w programie, polegający na oddziaływaniu placówek oświatowych na poprawę bezpieczeństwa dzieci i młodzieży oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi w tym zakresie. Należy zatem kontynuować współdziałanie wielu podmiotów na zróżnicowanych poziomach, co pozwoli na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców.

C. Ośrodek Pomocy Społecznej.

W ramach statutowych zadań oraz założeń Programu, Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulechowie podejmował szereg działań, których celem było:

- 1. Zwiększenie skuteczności interwencji służb w przypadkach przemocy domowej z użyciem „Niebieskich Kart”.**
- 2. Współpraca z instytucjami prowadzącymi działania na rzecz bezpieczeństwa i zapobiegania patologiom.**

Istotą programu jest szeroka współpraca wszystkich jednostek, których zadaniem jest podejmowanie długofalowych działań według z góry opracowanej strategii, w celu udzielenia kompleksowej pomocy rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy domowej oraz zagrożonych przestępczością, uzależnieniami, zaniedbaniami opiekuńczo-wychowawczymi itp.

W 2018 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulechowie, w ramach interwencji kryzysowej, udzielił pomocy 49 rodzinom. W ramach tych działań 51 razy zastosowano procedurę „Niebieskiej Karty”, w tym 32 Niebieskie Karty pracownicy socjalni przekazali instytucjom działającym na rzecz pokrzywdzonych, celem podjęcia działań prawnych przeciwko sprawcom przemocy. W 2018 roku Komisariat Policji w Sulechowie w ramach procedury interwencji wobec przemocy w rodzinie „Niebieska Karta” przekazywał informację do tut. Ośrodka o interwencjach Policji na terenie gminy, które spowodowane były awanturami i użyciem przemocy w stosunku do członków rodziny. W oparciu o uzyskane w ten sposób informacje pracownicy socjalni dokonywali rozeznania sytuacji zgłoszonej rodziny i udzielali adekwatnego wsparcia.

Dokumenty w postaci „Niebieskiej Karty” trafiają do istniejącego przy OPS w Sulechowie Zespołu Interdyscyplinarnego, który zajmuje się procedurami interwencji wobec przemocy w rodzinie. Na czele Zespołu Interdyscyplinarnego stoi przewodniczący, którego zadaniem jest koordynowanie działań mających na celu interwencję wobec poszkodowanych i sprawców przemocy. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi: pracownik socjalny, przewodniczący GKRPA, kurator sądowy oraz dzielnicowy. W skład Zespołu włączono również psychologa. W razie potrzeby, na posiedzenie Zespołu, zapraszane są inne osoby np. pedagodzy szkolni, członkowie rodzin. W trakcie spotkań Zespołu omawiane są przypadki przemocy zgłoszonych do instytucji, które reprezentują członkowie Zespołu. Zaproszone osoby wymieniają się informacjami i doświadczeniami z pracy z rodzinami dotkniętymi różnorodnymi problemami. Wymiana informacji zwiększa szansę na szybkie działanie związane z rozwiązaniem problemów przemocy w rodzinie, uzależnienia, zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych, trudności opiekuńczo-wychowawczych. Zespół Interdyscyplinarny pozwala na połączenie wszystkich możliwości i natychmiastowe ich uruchomienie. Jest to niezwykle ważne w przypadku sytuacji kryzysowej i zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych, zwiększa bowiem szansę na szybkie przeciwdziałanie sytuacjom niepożądanym.

W ramach procedury interwencji wobec przemocy domowej w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego powstały grupy robocze składające się z pracownika socjalnego, funkcjonariusza policji, a także osoby zaproszonej do współpracy. W trakcie działań grupy roboczej odbywają się spotkania z ofiarami i sprawcami przemocy. Efektem tych spotkań jest rozpoznanie sytuacji rodziny

i ustalenie sposobu przeciwdziałania przemocy oraz monitoring skutków podjętych działań. Powołanie grupy roboczej następuje z chwilą wpłynięcia do Zespołu Interdyscyplinarnego „Niebieskiej Karty”.

W 2018 roku odbyły się 184 posiedzenia grup roboczych. Ogółem objętych pomocą zostało 183 osoby. W tym okresie grupy robocze skierowały:

- do Prokuratury Rejonowej w Świebodzinie 15 zawiadomień o przemoc w rodzinie,
- do Sądu Rejonowego Wydział Rodzinny i Nieletnich w Świebodzinie 15 wniosków o wgląd w sytuację rodziny, ograniczenie władzy rodzicielskiej i nadzór kuratora,
- do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych skierowano 2 osoby.

W wyniku zawiadomień skierowanych przez grupy robocze do Prokuratury Rejonowej Świebodzinie wydano następujące postanowienia:

- w 6 przypadkach umorzono dochodzenie lub odmówiono wszczęcia postępowania,
- 4 sprawy zostały skierowane do Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w Świebodzinie,
- w stosunku do dwóch osób zastosowano areszt tymczasowy,
- w 3 przypadkach sprawcy przemocy otrzymali zakaz zbliżania się do ofiary przemocy.

W 2018 roku odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego, na których omawiano szczególnie trudne przypadki Niebieskich Kart i ustalano plan działania Zespołu.

Pracownicy socjalni sporządzili 69 informacji na potrzeby Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, które były wykorzystane przy kierowaniu osób uzależnionych na odpowiednią terapię.

Pracownicy socjalni oraz asystenci rodziny 91 razy kierowali do Sądu Rejonowego w Świebodzinie – Wydział Rodzinny i Nieletnich opinie dotyczące sytuacji rodzin w zakresie ich prawidłowej funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz w przypadku zaniedbań w zakresie sprawowania opieki nad dziećmi oraz wnioski o ustanowienie kuratora sądowego lub ograniczenie władzy rodzicielskiej.

Jeden ze sprawców przemocy wyraził zgodę na uczestnictwo w programie korekcyjno-edukacyjnym organizowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy

Rodzinie w Zielonej Górze. Udział w tych zajęciach jest dobrowolny i być może dlatego liczba sprawców przemocy biorąca udział w programie jest nieduża. Zespół Interdyscyplinarny nie posiada uprawnień do przymusowego kierowania na tego typu zajęcia sprawców przemocy.

Nieodłącznym elementem działań na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie stosowanym przez tut. Ośrodek jest poradnictwo, którego celem jest przekazanie ofiarom przemocy informacji o możliwościach szukania sposobu rozwiązania problemu we wszystkich instytucjach, które zajmują się tego typu przypadkami. Poradnictwem prawnym i psychologicznym objęto ogółem 120 osób.

W 2018 roku pracownicy socjalni, funkcjonariusze policji, kuratorzy sądowi, pedagodzy szkolni wzięli udział w dwóch szkoleniach zorganizowanych przez Zespół Interdyscyplinarny działający przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Sulechowie, w celu poszerzenia wiedzy z zakresu działania wobec ofiar i sprawców przemocy oraz stosowania procedury Niebieskiej Karty.

Zgodnie z założeniami programu „Bezpieczna Gmina Sulechów” do przeciwdziałania patologiom społecznym w Ośrodku Pomocy Społecznej w Sulechowie zatrudniono dwóch asystentów rodziny. Ich zadaniem było prowadzenie pracy z rodziną w oparciu o planowanie i udzielanie wszechstronnej specjalistycznej pomocy w rozwiązywaniu problemów życiowych. Wsparciem asystentów objęto 44 rodziny, w których było 84 dzieci. Koszty związane z zatrudnieniem asystentów zostały w połowie pokryte przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w ramach resortowego programu wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

Cele w roku 2018 wynikające z programu „Bezpieczna Gmina Sulechów” określone dla pomocy społecznej zostały przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulechowie osiągnięte w 100%. W kolejnych latach Ośrodek nadal będzie rozwijał współpracę z instytucjami zajmującymi się wspieraniem rodzin, szczególnie tych zagrożonych wykluczeniem społecznym i dotkniętych przemocą. Doświadczenie z lat ubiegłych utwierdza w przekonaniu, że wspólne zaangażowanie wielu instytucji pozwala na efektywniejsze działania w zakresie poprawy sytuacji w tych rodzinach. Długofalowa współpraca pozwoliła na wypracowanie odpowiednich standardów działania, co przekłada się na uzyskiwanie spodziewanych efektów i wykorzystanie wszystkich dostępnych środków, a przede wszystkim szybki przepływ informacji, co umożliwia w danej

chwili dotarcie do środowisk, które wymagają wsparcia. Szczególnie istotną rolę w tym zakresie odgrywa możliwość świadczenia pomocy w formie poradnictwa specjalistycznego, w tym psychologicznego i prawnego. Z uwagi na duże zapotrzebowanie na tego typu pomoc, od stycznia 2019 roku został uruchomiony Lokalny punkt pomocy prawnej osobom pokrzywdzonym przestępstwem udzielający nieodpłatnej pomocy prawnej oraz w razie potrzeby wsparcia psychologicznego oraz w razie potrzeby również materialnego, łącznie z opłaceniem pobytu w domu samotnej matki.

D. Pełnomocnik ds. Uzależnień.

Pełnomocnik ds. Uzależnień w Sulechowie realizując Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018, uchwalony dnia 16 stycznia 2018 oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018, uchwalony dnia 16 stycznia 2018, podejmuje również działania w ramach programu "Bezpieczna Gmina Sulechów".

W roku 2018, tak jak w latach poprzednich, podejmowano działania zmierzające do zmotywowania osób nadużywających alkoholu do podjęcia leczenia, kontrolowano punkty sprzedaży i podawania napojów alkoholowych zapewniono mieszkańcom gminy bezpłatną pomoc udzielaną przez specjalistów terapii uzależnień, grup samopomocowych, oraz psychologa, wspierano działalność grup wsparcia, działalność świetlic środowiskowych oraz realizację w szkołach programów profilaktycznych. Ponadto organizowano czas wolny dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych poprzez współpracę z organizacjami pożytku publicznego z Gminy Sulechów.

Powyższe działania zrealizowano poprzez:

1. Wspieranie działalności świetlic środowiskowych i opiekuńczo-wychowawczych.

Cel: Kształtowanie świadomości zdrowotnej u dzieci i młodzieży szkolnej. Umożliwienie im twórczego zagospodarowania czasu wolnego, rozwój zainteresowań, ukazanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego – zabawy bez alkoholu, narkotyków, środków uzależniających, telefonów komórkowych, Internetu, realizacja w środowiskach dotkniętych i zagrożonych alkoholizmem oraz narkomanią programów profilaktycznych, propagowanie zdrowego stylu życia, rozwijania talentów i zainteresowań.

Działania: Powyższe cele realizowane były przez świetlicę „Aniołkowo” przy parafii Św. Stanisława Kostki oraz Sulechowski Dom Kultury (zlecono realizację zadania) poprzez takie działania, jak: pomoc w odrabianiu lekcji, aktywne uczestnictwo w zajęciach sportowych, grach i zabawach, organizacja różnorodnych zajęć plastycznych, muzycznych, tanecznych oraz kulinarnych. W ramach prowadzenia świetlic organizowano wiele imprez okolicznościowych związanych z tradycją świąt. Realizowano programy zajęć o tematyce profilaktyki uzależnień z zastosowaniem metod socjoterapii.

Rezultaty: Wśród dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach wyrobiono poprawne nawyki związane z wykonywaniem swoich obowiązków, sumiennością, rzetelnością i starannością, wdrożono aktywność fizyczną do codziennej aktywności, umocniono współdziałanie w grupie i nawiązywanie poprawnych relacji z otoczeniem, rozwijano zainteresowania i chęć wyrażania siebie, odpowiednie postawy wobec tradycji świąt, ukazano alternatywne formy spędzania czasu wolnego z wykluczeniem stosowania używek i negatywnych zachowań.

W roku 2018 funkcjonowało 8 świetlic środowiskowych:

- „Aniołkowo” w Sulechowie prowadzona przy parafii Św. Stanisława Kostki przez Biuro Pełnomocnika ds. Uzależnień,
- 7 środowiskowych świetlic wiejskich w Brodach, Bukowie, Cigacicach, Kijach, Klępsku, Mozowie i Pomorsku, których prowadzenie zlecono Sulechowskiemu Domowi Kultury. W każdej ze świetlic realizowano program zajęć dla dzieci i młodzieży pochodzących ze środowisk zagrożonych uzależnieniem, z rodzin, w których występują problemy wychowawcze, ale także z rodzin funkcjonujących w sposób prawidłowy.

Łącznie we wszystkich świetlicach zapisanych było ok. 200 dzieci.

2. Zapewnienie specjalistycznej pomocy terapeutycznej, psychologicznej dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz zagrożonych uzależnieniem.

Cel: Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej oraz świadomości mieszkańców o możliwości jej uzyskania, zwiększenie liczby osób wychodzących z uzależnienia oraz skuteczności terapii rozpoczętej w szpitalu specjalistycznym poprzez jej wsparcie po powrocie do środowiska, udzielenie

rodzinom z problemami alkoholizmu i narkomanii pomocy psychospołecznej i terapeutycznej.

Działania: Dyżury specjalistów i instruktorów terapii uzależnień zajmujących się problemem uzależnienia oraz współuzależnienia od alkoholu i narkotyków oraz psychologa.

Działalność formalnych grup Anonimowych Alkoholików oraz Anonimowych Narkomanów.

Rezultaty: W Biurze Pełnomocnika ds. Uzależnień w Sulechowie w roku 2018 zatrudniono czterech terapeutów uzależnień i psychologa. Wszyscy specjaliści udzielali pomocy o charakterze terapeutycznym osobom uzależnionym i współuzależnionym oraz zagrożonym uzależnieniem, a także osobom potrzebującym natychmiastowej pomocy natychmiast:

- terapeuci uzależnień zajmujący się problemami uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu przyjmowali w poniedziałki i środy od 15.00 do 20.00,
- terapeuta uzależnień zajmujący się problemami współuzależnienia przyjmował w każdy I i III czwartek miesiąca od 16.00 do 19.00,
- terapeuta uzależnień od narkotyków przyjmował w piątki od 15.00 do 20.00, we wtorki prowadził grupę Anonimowych Narkomanów od 18.00 do 20.00 (z wyłączeniem ostatniego wtorku w miesiącu)
- psycholog dyżurował w każdy wtorek od 14.00 do 19.00.
- grupa Anonimowych Alkoholików działała w sali biblioteki miejskiej w Sulechowie w każdy poniedziałek od 17.00 do 19.00.

3. Wsparcie placówek oświatowych w zakresie realizacji opracowanych programów profilaktycznych.

Cel: Kształtowanie prawidłowych postaw wobec problemów uzależnień, umiejętności współpracy w grupie, budowania prawidłowych relacji z otoczeniem, budowanie postaw zgodnie z zasadami asertywności, tolerancji, zrozumienia i akceptacji, wyrabianie umiejętności bezpiecznego korzystania z Internetu.

Działania: Realizacja szkolnych programów profilaktyki uzależnień poprzez udział dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych w spektaklach, prelekcjach, pogadankach oraz zajęciach warsztatowych:

- 01-10.02.2018 warsztaty edukacyjno-profilaktyczne dla dzieci i młodzieży, pedagogów oraz rodziców z 11 szkół z Gminy Sulechów,
- 10.02.2018 organizacja Rodzinnego Pikniku Zimowego pt. NUDA ZIMĄ NAM NIE STRASZNA A UZALEŻNIENIOM MÓWIMY STOP w Szkole Podstawowej nr 3 w Sulechowie dla dzieci i młodzieży z Gminy Sulechów,
- 12.06.2018 warsztaty profilaktyczne dla uczniów ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Sulechowie,
- 13-21.11.2018 realizacja autorskiego programu profilaktyki z zakresu zapobiegania uzależnieniom „RÓWNANIE ŻYCIA= UŻYWKI+SIEĆ= AGRESJA W REALU”, który obejmował 11 szkół z terenu Gminy Sulechów,
- zakup robota edukacyjnego Photon EDU dla Szkoły Podstawowej w Cigacicach,
- 01-28.12.2018 zajęcia profilaktyczno-edukacyjne w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Sulechowie,
- 30.11.2018-10.12.2018 spektakle profilaktyczne „Zaplątani w sieci” „Zaplątani na jednej nodze” zorganizowane dla Szkoły Podstawowej w Kijach, Szkoły Podstawowej nr 3 w Sulechowie, Szkoły Podstawowej nr 1 w Sulechowie, Szkoły Podstawowej w Kalsku,
- 18.12.2018 warsztaty profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom w Szkole Podstawowej w Kijach.

Rezultaty: Poszerzenie wiedzy dzieci, młodzieży i rodziców na temat rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy oraz możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy w tym zakresie, pogłębianie umiejętności budowania prawidłowych relacji z otoczeniem oraz przybliżenie prawidłowych postaw wobec zachowań ryzykownych wyrobienie umiejętności bezpiecznego korzystania z Internetu i rozpoznawania realnych zagrożeń.

4. Realizację kampanii edukacyjno-profilaktycznych.

Cel: Prowadzenie działań edukacyjnych adresowanych do różnych grup docelowych w szczególności do dzieci, młodzieży i rodziców na temat zagrożeń wynikających z nadużywania alkoholu używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP (Nowe substancje psychoaktywne tzw. "dopalacze").

Działania:

- zakup PORADNIKA ŚWIADOMEGO RODZICA, który został przekazany pedagogom szkolnym, w celu przekazania rodzicom na wywiadówkach szkolnych,
- DOPALACZE POWIEDZ STOP – pakiet został przekazany do szkół,
- SMART TO ZNACZY MĄDRZE – pakiet został przekazany do szkół,
- zakup linijek z napisem PALENIE I PICIE NIE TYLKO DOROSŁYM SKRACA ŻYCIE!, które zostały przekazane Komisariatowi Policji w Sulechowie,
- W CIĄŻY MĄDRZE DECYDUJĘ-pakiet został przekazany do przychodni lekarskich,
- MASZ WPŁYW WYBIERZ MARZENIA NIE RYZYKO – kampania społeczna adresowana do sprzedawców napojów alkoholowych nt. zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.

Rezultaty: Zwiększenie świadomości mieszkańców Gminy Sulechów na temat problemu alkoholizmu i substancji psychoaktywnych oraz możliwości uzyskania pomocy specjalistycznej.

5. Wsparcie grupy samopomocowej dla kobiet współuzależnionych.

Cel: Wsparcie kobiet współuzależnionych.

Działania: Udostępnienie pomieszczeń Biura Pełnomocnika ds. Uzależnień oraz wsparcie merytoryczne Samopomocowej Grupy Kobiet.

Rezultaty: Zwiększenie świadomości współuzależnionych kobiet na temat możliwości otrzymania specjalistycznej pomocy na terenie Gminy Sulechów, wsparcie psychiczne w sytuacji kryzysowej.

6. Wspieranie merytoryczne prac Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Cel: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ma za zadanie podejmować działania motywujące do podjęcia leczenia osoby nadużywającej alkoholu, zgłoszone poprzez złożenie wniosku. Komisja sprawuje także nadzór nad poprawnością przestrzegania zasad sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Działania: Komisja przyjmowała i rozpatrywała wnioski o leczenie uzależnienia od alkoholu, na ich podstawie kierowała do Sądu Rejonowego wnioski

o zobowiązanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego przeciwalkoholowego. Przeprowadzano także kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod względem przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wiarygodności składanych przez przedsiębiorcę oświadczeń o wysokości obrotu napojami alkoholowymi, przestrzegania na terenie punktu przepisów o dozwolonych formach reklamy i promocji napojów alkoholowych a także źródeł pochodzenia alkoholu.

Ponadto Komisja stale współpracuje z Sądem Rejonowym w Świebodzinie, Prokuraturą Rejonową w Świebodzinie, Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sulechowie, Komisariatem Policji w Sulechowie oraz Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Sulechowie.

Rezultaty:

W 2018 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbyła :

- 12 posiedzeń głównych w pełnym składzie osobowym, których celem była analiza teczek osobowych klientów zawierających dane wrażliwe pod kątem dalszych działań wobec klienta zgłoszonego do GKRPA,
- 36 posiedzeń motywujących klientów do zaprzestania nadużywania alkoholu – na spotkania zapraszane są osoby z problemem alkoholowym oraz członkowie ich rodzin,
- 50 dyżurów piątkowych – motywujących klientów do zaprzestania nadużywania alkoholu, udzielanie osobom informacji na temat możliwości podjęcia leczenia, form współpracy z terapeutami i psychologiem, placówkach terapii odwykowej, procedurach leczenia odwykowego.

Ogółem rozpatrzono ok. 190 (około 60 spraw zamknięto) spraw o przymusowe leczenie alkoholowe oraz przeprowadzono ok. 550 rozmów interweniująco-motywujących z osobami nadużywającymi alkohol, oraz z członkami ich rodzin:

- założono 23 nowych spraw z wniosków od pracowników socjalnych, Zespołu Interdyscyplinarnego bądź osób prywatnych,
- 19 teczek osobowych w czerwcu 2018 zostało skierowanych do biegłego psychiatry i psychologa w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, mających na celu stwierdzenie,

- 30 teczek osobowych w październiku 2018 zostało skierowanych do biegłego psychiatry i psychologa, w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- skierowano 20 wniosków wraz z uzasadnieniem oraz pełną dokumentacją do Sądu Rejonowego w Świebodzinie w sprawie przymusowego leczenia odwykowego,
- podjęto 2 czynności interwencyjne przeciwdziałające przemocy w rodzinie poprzez założenie Niebieskiej Karty,
- złożono 1 zawiadomienie-wniosek o wszczęcie postępowania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do Prokuratury Rejonowej w Świebodzinie,
- zaopiniowano 28 wniosków w formie postanowienia o udzielenia zezwolenia na sprzedaż alkoholu oraz przekierowano postanowienia do Urzędu Miejskiego Sulechów w toku dalszej procedury,
- przeprowadzono 32 kontrole przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych w placówkach handlowych

7. Udzielanie porad oraz informacji w ramach spotkań „pierwszego kontaktu” osobom uzależnionym, współuzależnionymi oraz członkom ich rodzin.

Cel: Udzielenie profesjonalnej pomocy w sytuacji kryzysowej związanej z nadużywaniem alkoholu, narkotyków bądź przemocą. Przeprowadzenie rozmowy mającej na celu zorientowanie się w sytuacji problemowej, zmotywowanie osoby poszkodowanej do podjęcia natychmiastowo stosownych działań zmierzających do poprawy jej sytuacji oraz pomoc w wybraniu najefektywniejszej metody działania lub niekiedy skierowanie do odpowiednich instytucji.

Działania: Rozmowy motywujące z osobami z problemem uzależnień lub członkami ich rodzin oraz osobami dotkniętymi przemocą, pomoc w rozwiązaniu sytuacji problemowej osoby zgłaszającej się, pomoc w wyborze najefektywniejszej metody działania, kierowanie do odpowiednich instytucji pomocowych.

Współpraca z terapeutami uzależnień, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sulechowie, Sądem Rejonowym w Świebodzinie, Prokuraturą Rejonową w Świebodzinie, Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sulechowie, Komisariatem Policji w Sulechowie, Zespołem

Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Sulechowie, zakładami opieki zdrowotnej, placówkami oświatowymi.

Rezultaty: Zwiększenie świadomości mieszkańców na temat możliwości radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych związanych z problemami uzależnień oraz przemocą. Zapoznanie ze skutecznymi metodami rozwiązania poszczególnych problemów. Natychmiastowa interwencja w sytuacji kryzysowej.

W roku 2018 pracownicy Biura Pełnomocnika ds. Uzależnień w Sulechowie przeprowadzili około 180 rozmów z osobami uzależnionymi od alkoholu, narkotyków, nowych substancji psychoaktywnych NSP („dopalacze”), współuzależnionymi oraz osobami dotkniętymi przemocą, z czego ponad połowa rozmów to były rozmowy w ramach spotkań „pierwszego kontaktu” z osobami niezarejestrowanymi w bazie danych Biura Pełnomocnika ds. Uzależnień w Sulechowie.

8. Współpraca z organizacjami pożytku publicznego w zakresie porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałania patologiom.

Organizacja warsztatów profilaktyczno-wychowawczych w formie obozów lub kolonii dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych z Gminy Sulechów przez Lubuski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Zielonej Górze.

Cel: Wypoczynek letni dzieci z rodzin dysfunkcyjnych zamieszkujących Gminę Sulechów z warsztatami w formie zajęć terapeutycznych, integracyjnych oraz edukacyjnych z elementami profilaktyki uzależnień.

Działania: W trakcie wypoczynku dzieci objęte były opieką wychowawców, terapeutów, psychologa i uczestniczyły czynnie w zajęciach terapeutycznych.

Rezultaty: Dzieci uczestniczące w kolonii nauczyły się współpracy w grupie, dzięki zajęciom terapeutycznym wzmocniono ich samoocenę, przekazano wiedzę i ćwiczone umiejętności służące rozładowywaniu napięć i negatywnych emocji, przeprowadzono ćwiczenia umacniające umiejętność odmawiania, ukazano prawidłowe postawy i zasady funkcjonowania w społeczeństwie. Działania przyczyniły się do poprawy kondycji fizycznej, uzupełnienia podstawowej wiedzy na temat z zakresu udzielania I pomocy.

W roku 2018 odbyły się dwa turnusy:

- 02.07.2018-12.07.2018 w 10-dniowym turnusie uczestniczyło 24 dzieci z rodzin dysfunkcyjnych,
- 22.07.2018-01.08.2018- w 10-dniowym turnusie uczestniczyło 31 dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.

Realizacja warsztatów edukacyjno-profilaktycznych z konkursem z zakresu profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży Gminy Sulechów przez Chorągiew Ziemi Lubuskiej Związku Harcerstwa Polskiego Hufiec Babimojsko-Sulechowski ZHP.

Cel: Objęcie programem warsztatów „Na Równoważni cz. II” 200 uczniów placówek oświatowych Gminy Sulechów, a także świetlic wiejskich. Zajęcia skierowane do uczniów przejawiających trudności w radzeniu sobie z otaczającą ich rzeczywistością szkolną oraz rówieśniczą. Głównymi celami zadania było dostarczenie podstawowej wiedzy na temat niekorzystnego wpływu alkoholu na zdrowie i życie człowieka, ćwiczenie umiejętności chroniących przed sięganiem po alkohol oraz inne używki, wzmocnienie wiary jednostki we własne siły i umiejętności, ukazanie prawidłowego funkcjonowania w grupie rówieśniczej oraz zwiększenie kompetencji komunikacyjnych i promowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

Działania: Realizując program „Na Równoważni cz. II” zorganizowano:

- warsztaty w placówkach oświatowych, świetlicach wiejskich dla 200 uczniów,
- warsztaty dla nauczycieli oraz drużynowych w Bibliotece Miejskiej w Sulechowie dla 40 osobowej grupy,
- warsztaty wyjazdowe dla 50 osobowej grupy,
- warsztaty dla rodziców w Cigacicach, Pomorsku, Brodach i Sulechowie,
- warsztaty wyjazdowe dla liderów.

Rezultaty: Uczestnicy warsztatów zdobyli wiedzę na temat niekorzystnego wpływu używek na zdrowie i życie człowieka, zdrowego stylu życia, właściwego odżywiania oraz pogłębili swoje umiejętności radzenia sobie z przemocą rówieśniczą. W warsztatach edukacyjnych wzięło udział 200 uczniów z placówek oświatowych, Gminy Sulechów.

Analiza, podsumowanie i wnioski.

Podsumowując działania prowadzone przez Pełnomocnika ds. Uzależnień oraz pracowników Biura Pełnomocnika ds. Uzależnień w Sulechowie w ramach

programu „Bezpieczna Gmina Sulechów” w roku 2018 stwierdzam, że osiągnięto wszystkie założone cele. Celem strategicznym zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia było wydłużenie życia w zdrowiu, poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności. Działania miały na celu ochronę zdrowia i bezpieczeństwa mieszkańców.

Alkoholizm i nadużywanie substancji psychoaktywnych przyczyniają się w znacznym stopniu do wzrostu przestępczości, wykluczenia społecznego oraz chorób, a co za tym idzie zwiększeniem kosztów leczenia. Wyżej wymienione negatywne skutki uzależnień doskonale ukazują wagę odpowiednio prowadzonej działalności profilaktycznej, edukacyjnej i informacyjnej.

Liczba osób zgłaszających się po pomoc do Biura Pełnomocnika ds. Uzależnień wskazuje na świadomą postawę mieszkańców wobec problemów uzależnień oraz przemocy, a także możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy.

V. Urząd Stanu Cywilnego, Sprawy Obywatelskie i Zarządzanie Kryzysowe.

Z zakresu ochrony ludności przed skutkami zdarzeń kryzysowych zrealizowano następujące zadania:

- dokonano aktualizacji Gminnego Planu Zarządzania Kryzysowego,
- opracowano i wydano podległym jednostkom wytyczne Burmistrza do działalności w zakresie OC i zarządzania kryzysowego na 2018 rok,
- jeden raz w kwartale przeprowadzono głośną próbę syren alarmowych przekazując treningowy sygnał alarmowy,
- systematycznie aktualizowano bazę danych o siłach i środkach obrony cywilnej „ARCUS”,
- utrzymywano posiadany sprzęt obrony cywilnej i przeciwpowodziowy w pełnej sprawności technicznej,
- dokonano modernizacji systemu ostrzegania i alarmowania.

Zasadniczym celem działania obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego w 2019 roku będzie rozwijanie potencjału struktur obrony cywilnej w oparciu o istniejące zasoby, weryfikacja rzeczywistego stanu przygotowania struktur OC do realizacji zadań obrony cywilnej w czasie wojny oraz doskonalenie działań przygotowawczych realizowanych w czasie pokoju w oparciu o istniejące przepisy i wytyczne w tym zakresie, a także kontynuowanie działań związanych ze zmianami prawnymi w ramach procedowanego projektu ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej.

VI. Wydział Budownictwa i Zamówień Publicznych.

Podstawowe cele programu „Bezpieczna Gmina Sulechów” odnoszą się do zagadnień związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa użytkownikom dróg na terenie miasta oraz gminy. W celu realizacji założeń programu podejmowane są przedsięwzięcia obejmujące budowę, przebudowę dróg (w tym nawierzchni jezdni, chodników oraz ścieżek rowerowych) oraz utrzymanie należytego stanu technicznego istniejącej sieci dróg, poprzez bieżące remonty nawierzchni drogowych. Dodatkowo realizowane są prace polegające na utrzymaniu oznakowania pionowego oraz poziomego dróg, a także elementów bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Założenia oraz cele programu „Bezpieczna Gmina Sulechów” w ramach infrastruktury drogowej na terenie miasta i gminy zostały osiągnięte, poprzez zrealizowanie niżej wymienionych zadań:

W ramach inwestycji:

1. Budowa drogi ul. Wojska Polskiego w Sulechowie (od Osiedla gen. Józefa Bema) – częściowa realizacja.
2. Budowa infrastruktury rowerowej na terenie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Zielona Góra – etap: Cigacice – Kalsk w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, częściowa realizacja.
3. Wykonanie przebudowy i remontu uliczek na ul. Wojska Polskiego w Sulechowie pomiędzy blokami nr 15, 17, 32 i 33 – etap I: wjazd na osiedle pomiędzy internatem wojskowym a blokiem nr 17, aż do końca bloku nr 15.
4. Opracowanie dokumentacji projektowej budowy drogi gminnej w miejscowości Kalsk.
5. Opracowanie dokumentacji projektowej w ramach zadania: Budowa odcinka chodnika w ciągu dróg gminnych ulica Odrzańska i Południowa w Sulechowie wraz z wykonaniem przejścia dla pieszych.
6. Opracowanie dokumentacji projektowej w ramach zadania: Budowa infrastruktury rowerowej na terenie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Zielona Góra, etap: Krężoły – Klępsk do granicy z Gminą Babimost.
7. Utwardzenie terenu na Osiedlu Konstytucji 3 Maja w Sulechowie.
8. Budowa placu o charakterze rekreacyjnym na Osiedlu Zacisze pomiędzy blokami nr 13, 12, 1 w Sulechowie.
9. Budowa wiaty przystankowej przy ul. Kruszyna w Sulechowie.

W ramach remontów:

1. Roboty sprzętem w obrębie gruntowych dróg gminnych.
2. Remonty nawierzchni bitumicznych.
3. Dostawa niesortowanego kruszywa kamiennego z przeznaczeniem na utwardzenie nawierzchni dróg gminnych.
4. Usługi remontowe w zakresie usuwania awarii na drogach gminnych.
5. Montaż wiaty przystankowej przy drodze wojewódzkiej nr 277 w Górach B oraz remont wiaty przystankowej w Cigacicach w ramach Funduszu Sołeckiego sołectwa Cigacice.

W ramach zakupu usług pozostałych:

1. Wykonanie oznakowania pionowego dróg gminnych.
2. Wykonanie oznakowania poziomego dróg gminnych.
3. Zimowe utrzymanie dróg gminnych na terenie gminy Sulechów w sezonie 2018-2019.
4. Wymiana uszkodzonej bariery energochłonnej w ciągu drogi gminnej relacji Sulechów-Kalsk.
5. Wytyczenie geodezyjne granic pasa drogowego dróg gminnych na terenie Sulechowa, Górzykowa, Łęgowa.

W ramach wydatków na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych:

Udzielenie dotacji celowej dla Powiatu Zielonogórskiego w wysokości 149 383,50 zł z przeznaczeniem na modernizację drogi powiatowej nr 1198F w m. Górzykovo.

Realizacja ww. zadań znacząco wpłynęła na poprawę bezpieczeństwa użytkowników dróg na terenie miasta oraz gminy. Zostały wykonane nowe nawierzchnie drogowe w obrębie ul. Wojska Polskiego w Sulechowie, na odcinku prowadzącym do Osiedla gen. Józefa Bema oraz pomiędzy internatem wojskowym a blokiem nr 17, aż do końca bloku nr 15. W ramach bieżącego utrzymania dróg gminnych poprawiony został stan techniczny dróg – wykonano remonty cząstkowe nawierzchni bitumicznych, wyrównano oraz utwardzono kruszywem drogi gruntowe, usuwano na bieżąco awarie powstałe na drogach gminnych.

Ponadto, w celu utrzymania należytego stanu oznakowania pionowego dróg, a także elementów bezpieczeństwa ruchu drogowego, systematycznie przeprowadzane były prace związane z uzupełnieniem lub wymianą

uszkodzonych elementów. Odnowione zostało także oznakowanie poziome na terenie miasta.

VII. Wydział Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska.

W ramach realizacji zadań wynikających z programu „Bezpieczna Gmina Sulechów” w 2018 r. w Wydziale Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska wykonano następujące działania zgodnie z wymienionymi w tym programie celami:

Bezpieczeństwo i porządek w miejscach publicznych.

Powyższy cel osiągnięto poprzez następujące działania:

- a) usuwanie drzew zagrażających bezpieczeństwu oraz przycinę suchych konarów na terenach poboczny dróg oraz terenach przyległych do zabudowy mieszkaniowej i placów zabaw,
- b) udrożnienie przepustów pod drogami i odmulenie ponad 5 km rowów melioracyjnych,
- c) usunięcie wywrotów oraz złomów drzew powalonych w wyniku zjawisk atmosferycznych (wichury),
- d) zlikwidowanie gniazd szerszeni z miejsc, gdzie powodowały zagrożenie dla ludzi,
- e) zamontowanie koszy ulicznych na odpady oraz ustawienie ławek we wskazanych miejscach na terenach gminnych,
- f) usunięcie zakrzaczeń w miejscach publicznych,
- g) w celu zapobiegania bezdomności zwierząt, do schroniska dla bezdomnych zwierząt przekazano około 28 szt. bezpiecznych psów. Do adopcji w roku 2018 trafiło ogółem 21 psów, z czego 5 przed przekazaniem do schroniska. Na dzień 31.12.2018 r. w schronisku pozostawały 23 psy,
- h) celem ograniczenia niekontrolowanego rozmnażania się bezpiecznych psów i wolnożyjących kotów wysterylizowano 38 kotów i 10 psów,
- i) udzielano pomocy weterynaryjnej bezdomnym zwierzętom z terenu gminy, poszkodowanym w wypadkach drogowych,
- j) na bieżąco dokonywano napraw urządzeń zabawowych uszkodzonych na skutek dewastacji,
- k) kontrolowano posesje prywatne i tereny publiczne w zakresie przestrzegania ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminach,

szczególnie w zakresie zanieczyszczania odpadami oraz właściwego pozbywania się ścieków,

1) na bieżąco usuwano odpady z terenów publicznych.

Bezpieczeństwo użytkowników dróg.

- a) na bieżąco usuwano awarie na sieci kanalizacji deszczowej m.in. poprzez wymianę uszkodzonych krat wpustów deszczowych,
- b) usuwano zakrzaczenia i zadrzewienia ograniczające widoczność na skrzyżowaniach drogowych oraz kolidujących z infrastrukturą oświetleniową i istniejącymi liniami energetycznymi,
- c) na bieżąco uzupełniano i konserwowano oświetlenie drogowe placów i ulic, w tym w miejscach publicznych,
- d) w okresie zimowym na ciągach pieszych oraz terenach publicznych usuwano śliskość,
- e) zamontowano 25 dodatkowych opraw oświetleniowych na liniach już istniejących,
- f) wybudowano blisko 3,2 km kablowych linii oświetlenia drogowego i ustawiono 74 latarnie.

Prewencja społeczna o szerokim zasięgu edukacji, poradnictwa i pomocy społecznej powyższy cel osiągnięto poprzez wykonanie następujących działań:

- a) wybudowano:
 - siłownię zewnętrzną w Kijach,
 - siłownię zewnętrzną w Krężołach,
 - siłownię zewnętrzną w Brzeziu k. Sulechowa,
 - siłownię zewnętrzną w Sulechowie przy ul. Wojska Polskiego,
 - plac zabaw w Górkach Małych,
 - płytę boiska wraz z nawierzchnią sportową typu COURTY w Kalsku,
 - zmodernizowano znaczną część ogrodzenia placu przy remizie strażackiej w Brodach,
- b) doposażono:
 - plac zabaw w Kalsku,
 - plac zabaw w Cigacicach,
 - siłownię zewnętrzną w Bukowie,
 - plac zabaw w Sulechowie przy ul. Wojska Polskiego,
- c) służących zagospodarowaniu wolnego czasu dzieci, młodzieży i dorosłych,

- zakupiono wyposażenie dla Ochotniczych Straży Pożarnych,
- zakupiono wyposażenie do sal wiejskich,
- zainstalowano monitoring w Kijach,
- zamontowano i naprawiano tablice informacyjne na terenach wiejskich,
- we współpracy ze Strażą Miejską prowadzono działania w zakresie egzekucji obowiązków właścicieli posesji dotyczących utrzymania czystości i porządku oraz utrzymywania psów.

Wnioski:

W dalszym ciągu przewiduje się kontynuację współpracy ze Strażą Miejską oraz Policją w zakresie ograniczenia aktów wandalizmu, dewastacji urządzeń komunalnych oraz właściwego usuwania odpadów i nieczystości ciekłych z nieruchomości na obszarze gminy.

W ramach bieżącej kontroli stanu urządzeń komunalnych zlecane będą prace konserwacyjne i remontowe, a w ramach nadzoru nad firmami wykonującymi usługi w zakresie pielęgnacji zieleni i utrzymania czystości, prowadzone będą działania mające na celu utrzymania estetyki terenów gminnych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami pracownicy Wydziału Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska będą przeprowadzali przeglądy placów zabaw i zlecali wykonanie niezbędnych napraw w celu zapewnienia bezpieczeństwa użytkownikom oraz przestrzegania przepisów prawa w tym zakresie.

W celu poprawy bezpieczeństwa użytkowników dróg i miejsc publicznych planowana jest dalsza rozbudowa linii oświetleniowych oraz montaż dodatkowych lamp w miejscach, gdzie zaistnieje potrzeba doświetlenia.

VIII. Wydział Pozyskiwania Środków Unijnych i Promocji Gminy.

Realizacja zadań programu „Bezpieczna Gmina Sulechów” przez Wydział Pozyskiwania Środków Unijnych i Promocji Gminy w roku 2018 odbywa się poprzez:

1. Artykuły w Biuletynie Informacyjnym GS.
2. Informowanie lokalnych mediów o działaniach w zakresie programu „Bezpieczna Gmina Sulechów”.
3. Wydział wspierał swoimi materiałami miejską policję oraz straż miejską podczas wizyt w szkołach podstawowych na terenie Gminy.

4. Pomoc w organizacji konkursów w szkołach o tematyce związanej z bezpieczeństwem w ruchu drogowym, w drodze do szkoły itp.
5. Współpraca z seniorami z CUS w Sulechowie i harcerzami.
6. Współpraca z policją w celu informowania mieszkańców gminy o zagrożeniach i akcjach informacyjnych lubuskiej policji.

Powyższe działania mają bezpośredni wpływ na edukację związaną z bezpieczeństwem dzieci. Ponadto dbałość o bezpieczeństwo na drodze, w parku, w mieście i na wsi staje się normą zachowania, a nie obowiązkiem nakładanym w trakcie późniejszej edukacji. Bardzo trafną metodą promocji bezpieczeństwa są pogadanki w grupach przedszkolnych i wczesnoszkolnych prowadzone przez policjantów i strażników miejskich.

Planowane działania w roku 2019:

1. Takie jak w roku 2018 r. z większym naciskiem na współpracę z komisariatem policji i strażą miejską na bazie Biuletynu Informacyjnego oraz strony www.sulechow.pl. Informacje obecne będą również na profilu gminnego FB. Dodatkowo poszerzamy o współpracę z PCK w ramach ratownictwa i OSP Gminy Sulechów.
2. Współorganizacja imprez dotyczących tematyki bezpieczeństwa.
3. Zakup odblasków.

IX. Sulechowskie Przedsiębiorstwo Komunalne „SuPeKom” Sp. z o.o.

Realizując cele określone w programie „*Bezpieczna Gmina Sulechów*” Spółka nasza przedstawia informacje z przebiegu realizacji zadań w roku 2018 oraz plan działań realizowany przez poszczególne wydziały naszego zakładu na rok 2019:

WYDZIAŁ WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI.

W zakresie zaopatrzenia w wodę i odbioru ścieków – (stały monitoring dostarczanej wody, badania wody przez odpowiednie służby)

Tabela eksploatacji wodociągu:

Lp.	wyszczególnienie	wykonanie w dam ³ (1 dam ³ = 1 tys. M ³)	wykonanie w dam ³ (1 dam ³ = 1 tys. m ³)	wykonanie w dam ³ (1 dam ³ = 1 tys. m ³)	wykonanie w dam ³ (1 dam ³ = 1 tys. m ³)	wykonanie w dam ³ (1 dam ³ = 1 tys. m ³)	wykonanie w dam ³ (1 dam ³ = 1 tys. m ³)	wykonanie w dam ³ (1 dam ³ = 1 tys. m ³)	wykonanie w dam ³ (1 dam ³ = 1 tys. m ³)
			ROK 2012	ROK 2013	ROK 2014	ROK 2015	ROK 2016	ROK 2017	ROK 2018
Wodociągi	woda pobrana z ujęć		1.357,7	1.276,0	1.239,7	1.365,5	1.324,2	1.258,1	1.304,9
	woda dostarczona (zużycie wody)	Gospodarstwa domowe i indywidualne gospodarstwa rolne	763,5	756,4	744,6	743,2	766,7	754,9	854,1
		na cele produkcyjne	84,2	89	77,6	81,1	87,5	98,5	99,2
		pozostałe cele	120,2	120,9	111,2	120,0	126,9	116,5	118,3

Spółka poprzez ten wydział prowadzi działalność gospodarczą w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Na terenie gminy Sulechów wydział eksploatuje sześć ujęć wody i dwie oczyszczalnie ścieków (Nowy Świat, Klępsk). Wszystkie ujęcia czerpią wodę z czwartorzędowego poziomu wodonośnego.

Stacja Uzdatniania Wody w Sulechowie posiada 6 studni głębinowych. Uzdatnianie wody polega na odżelazianiu i odmanganianiu. Dobrej jakości woda poprzez zbiornik wody czystej=900 m³ i pompownię II stopnia dostarczana jest dla miasta Sulechowa, Kruszyny, Krężoń, Brzezia k. Sulechowa, Obłotna, Kijów, Głogusza, i opcjonalnie Cigacic, Górek Małych, Leśnej Góry, Nowego Światu.

Ujęcie wody w Górkach Małych posiada dwie studnie głębinowe. Uzdatnianie wody polega na odżelazianiu i odmanganianiu. Dobrej jakości woda poprzez hydrofornię dostarczana jest do wiosek: Cigacice, Górki Małe, Górzykowo, Leśna Góra i częściowo Nowy Świat.

Ujęcie wody w Brzeziu Pomorskim posiada dwie studnie głębinowe. Uzdatnianie polega na odżelazianiu i odmanganianiu. Woda uzdatniona, dobrej jakości, magazynowana jest w zbiorniku wieżowym o pojemności 150 m³, skąd grawitacyjnie zasila wioski: Brzezie Pomorskie, Brody i Pomorsko.

Ujęcie wody w Klępsku posiada dwie studnie głębinowe. Uzdatnianie polega na odżelazianiu i odmanganianiu. Uzdatniona woda o dobrej jakości zasila wioski: Klępsk, Łęgowo i Okunin.

Ujęcie wody w Karczynie posiada trzy studnie głębinowe. Dobra jakość wody surowej umożliwia za pomocą zestawu hydroforów zasilanie wiosek: Buków i Karczyn.

Wydział Wodociągów i Kanalizacji realizując swoje zadania świadczy dodatkowo usługi w zakresie następujących prac:

1. prace ziemne wykonywane koparko - ładowarką i mini-koparką firmy JCB,

2. wynajem agregatu prądowłórczego - przewoźny IVECO, niezbędnego w przypadku awarii sieci energetycznej,
3. wynajem samochodu specjalistycznego do czyszczenia kanalizacji WUKO SCK4H, który w połączeniu z kamerą do monitoringu stanu sieci kanalizacyjnej jest w stanie zlokalizować niedrożność i ją usunąć,
4. wywóz nieczystości płynnych.

Istnieje możliwość w razie awarii dostarczania wody z Sulechowa do miejscowości zasilanych docelowo z Górek Małych.

Oczyszczalnia ścieków dla Sulechowa, zlokalizowana jest w obrębie wioski Nowy Świat. Jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna o bardzo nowoczesnych rozwiązaniach technicznych. Wydajność naszej oczyszczalni ścieków na dobę to 6.450 m³. Osad nadmierny powstały w procesie oczyszczania, po odwodnieniu na prasie komorowej, był odbierany przez firmę zewnętrzną ZBIGTAR – Zbigniew Tarka Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe z Osowej Sieni. Pracownicy dozoruują 36 przepompowni.

Dla polepszenia warunków pracy pracownikom zatrudnionym na terenie oczyszczalni ścieków zakupiono nowy samochód marki IVECO.

Tabela eksploatacji kanalizacji:

Lp.	Wyszczególnienie	wykonanie w dam ³ (1 dam ³ = 1 tys. m ³)	wykonanie w dam ³ (1 dam ³ = 1 tys. m ³)	wykonanie w dam ³ (1 dam ³ = 1 tys. m ³)	wykonanie w dam ³ (1 dam ³ = 1 tys. m ³)	wykonanie w dam ³ (1 dam ³ = 1 tys. m ³)	wykonanie w dam ³ (1 dam ³ = 1 tys. m ³)	wykonanie w dam ³ (1 dam ³ = 1 tys. m ³)	wykonanie w dam ³ (1 dam ³ = 1 tys. m ³)
			ROK 2012	ROK 2013	ROK 2014	ROK 2015	ROK 2016	ROK 2017	ROK 2018
Kanalizacja	ścieki odprowadzone	od gospodarstw domowych i indywidualnych gospodarstw rolnych	639,9	631,9	628	624,1	638,3	641,5	813,6
		od jednostek działalności produkcyjnej (przedsiębiorstw, zakładów przemysłowych, budownictwa, transportu itp.)	78,9	75,2	71,6	70,2	73,6	74,0	76,0

Pracownicy całodobowo utrzymują w ruchu sieć kanalizacyjną i oczyszczalnię ścieków o długości 103,0 km, wodociągową 165,5 km., ponadto świadczą usługi w zakresie usuwania awarii wod-kan.

WYDZIAŁ USŁUG KOMUNALNYCH

W zakresie swoich obowiązków realizuje zadania związane z oczyszczaniem miasta i utrzymaniem zieleni ma za zadanie dbać o porządek, czystość i estetyczny wygląd terenów gminnych, w tym również terenów zielonych, a w okresie zimowym utrzymywać chodniki w stanie umożliwiającym

poruszanie się pieszych. Ponadto świadczy usługi wywozu nieczystości płynnych.

Oczyszczanie miasta

Oczyszczanie miasta polega na mechanicznym oraz ręcznym, oczyszczaniu ulic, chodników i placów, przystanków autobusowych i ich otoczenia, myciu wiat przystankowych, opróżnianiu koszy ulicznych, usuwaniu śmieci z trawników, skwerów, parków i poboczy dróg, porządkowaniu stawów i fontann, usuwaniu śliskości chodników podlegających sprzątanii. Do wykonania prac używamy zamiatarki mechanicznej (ulice i duże place), a także dmuchawy, odkurzacze oraz tradycyjne szczotki ręczne (chodniki i trudno dostępne miejsca).

Świadczymy usługi oczyszczania dróg, chodników i posesji, również zlecone nam od Wspólnot Mieszkaniowych, osób prywatnych i zakładów pracy.

Na potrzeby utrzymania czystości na terenie naszego miasta i gminy zakupiono nową zamiatarkę GOTHIA.

Utrzymanie zieleni

Utrzymanie zieleni to koszenie trawników, wykaszanie poboczy dróg gminnych, wygrabianie liści, porządkowanie i utrzymanie czystości alejek w parkach, sadzenie, ścinanie, odmładzanie i ogławianie drzew, frezowanie pni, przycinanie żywopłotów, urządzenie, pielęgnacja i podlewanie rabatów, gazonów i skalniaków, urządzenie terenów zielonych.

Lp.	Wyszczególnienie robót	Jednostka miary	Ilość jednostek w ciągu roku
1	Opróżnienie na bieżąco koszy ulicznych	szt.	54 040,0
2	Utrzymanie na bieżąco czystości na chodnikach	100 m ²	38 153,0
3	Mechaniczne lub ręczne zamiatanie jezdni ulic gminnych	100 m ²	54 679,0
4	Utrzymanie czystości i porządku na przystankach autobusowych	szt.	1 488,0
5	Mycie wiat przystankowych	szt.	16,00
6	Porządkowanie stawów i fontanny	100 m ²	653,0
7	Porządkowanie posesji i podwórek gminnych oraz innych terenów w mieście	100 m ²	3 000,0
8	Utrzymanie czystości na drogach i placach na terenach wiejskich według wskazań Zamawiającego	100 m ²	1 658,0
9	Usuwanie śliskości wyznaczonych chodników	100 m ²	3 445,0
10	Porządkowanie obiektów zabawowo rekreacyjnych	szt.	505,0
11	Wywóz odpadów komunalnych z terenów publicznych	m ³	269,0
12	Zabezpieczenie martwych zwierząt do czasu ich usunięcia przez uprawniony podmiot	szt.	31,00
13	Koszenie trawników z załadunkiem i wywozem skoszonej trawy	100 m ²	7 200,00
14	Wygrabianie liści z załadunkiem i wywozem	100 m ²	2 800,00
15	Porządkowanie i bieżące utrzymanie czystości alejek w parkach	100 m ²	635
16	Przycinanie żywopłotów wraz z zebraniem i wywozem odpadów	m ²	35 760,0
17	Koszenie trawy kosiarką rotacyjną	100 m ²	2 400,00
18	Wykaszenie poboczy dróg gminnych i innych terenów gminnych	100 m ²	4 42000
19	Urządzanie rabat i gazonów	m ²	1 040
20	Pielęgnacja rabat i gazonów i skalniaków wskazań Zamawiającego	m ²	21 000
21	Podlewanie rabatów, gazonów i skalniaków	m ²	15 750,00
22	Urządzanie nowych rabat, skalniaków (nasadzenia wieloletnie)	m ²	540,0
23	Obsadzenie 3 wież kwiatowych i 7 kwietników	kpl.	1
24	Pielęgnacja wież kwiatowych i kwietników wiszących	kpl.	3
25	Urządzanie terenów zielonych wg wskazań zamawiającego	m ²	300,00
26	Sadzenie drzew	szt.	103,0
27	Utrzymanie zieleni na terenach obiektów zabawowo – rekreacyjnych	szt.	126
28	Podlewanie młodych drzew i krzewów	szt.	2 195,0
29	Ścinanie drzew na terenach gminnych bez użycia podnośnika	szt.	146
30	Ścinanie drzew na terenach gminnych z podnośnika	szt.	83
31	Pielęgnacja drzew polegająca na przycinaniu konarów i gałęzi, formowanie koron oraz likwidacja odrostów przy pniu	szt.	440
32	Przycinanie drzew	szt.	94
33	Frezowanie pni na terenach gminnych	szt.	18

Wywóz nieczystości płynnych

Wywóz nieczystości płynnych ze zbiorników bezodpływowych (szamb) odbywa się przy użyciu nowoczesnego samochodu asenizacyjnego,

posiadającego zbiornik o pojemności 6,5 m³, spełniającego wszystkie wymagania w zakresie ochrony środowiska naturalnego oraz gwarantującego należyte wykonanie usługi.

Lp.	Rok	Ilość wywiezionych nieczystości płynnych m ³
1	2013	4.302,00
2	2014	4.093,50
3	2015	3.616,00
4	2016	3 678,00
5	2017	3.706,50
6	2018	3.722,50

Usługi pogrzebowe

Spółka zarządza i administruje cmentarzami komunalnymi w Sulechowie, Brodach, Łęgowie, Bukowie, Pomorsku, Kłępsku, Kalsku i Mozowie. Prowadzimy szczegółową ewidencję osób zmarłych, pochowanych na tutejszych cmentarzach, administrujemy miejscami grzebalnymi oraz przyjmujemy opłaty przedłużające prawo do grobu (tzw. prolongaty).

Tabela pochówku zmarłych na administrowanych cmentarzach:

Lp.	wyszczególnienie	liczba pochówków						
	lokalizacja cmentarza	ROK						
		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1	Sulechów	162	177	162	169	161	180	184
2	Pomorsko	4	10	12		8	5	8
3	Kalsk	6	8	9	7	12	13	11
4	Brody	7	10	9	11	8	9	12
5	Kłępsk	5	11	11	7	10	8	10
6	Mozów	2	1	1	2	2	1	3
7	Buków	6	10	3	0	7	2	6
8	Łęgowo	4	4	3	4	4	2	2
RAZEM		196	231	210	205	239	239	236

Inne cmentarze w okolicy, gdzie nasi pracownicy świadczyli usługi pogrzebowe, takie jak:

Lp.	wyszczególnienie	liczba pochówków				
	lokalizacja cmentarza					
		2014	2015	2016	2017	2018
1	Cigacice	13				
2	Kije	16				
3	Trzebiechów, Podlegórz, Klenica, Smolno Wielkie	7				
RAZEM		43	73	68	73	51

Spółka w ramach usług pogrzebowych posiada dwa specjalistyczne samochody pogrzebowe marki „MERCEDES VITO” przystosowane do przewozu osób zmarłych.

W celu poprawy warunków pracy podczas trwania ceremonii pogrzebowych pracownicy mają na wyposażeniu 2 windy pogrzebowe do spuszczenia trumien do grobu oraz namioty typu „BALDACHIM”.

W roku 2017 powiększono cmentarz komunalny w przy ul. Nowej w Sulechowie oddano do użytku nowy plac grzebalny na 757 miejsc pojedynczych. Wybudowano kolumbarium na 40 niszy urnowych. Pierwsze pochówki zmarłych datuje się od dnia 11.05.2017 r.

Na potrzeby Zakładu Pogrzebowego zlecono wykonanie projektu budowlanego na przebudowę kaplicy cmentarnej w celu wygospodarowania pomieszczenia na prosektorium, wykonano remont pozostałych pomieszczeń łącznie z salą przedpogrzebową, wykonano częściowo nowe ogrodzenie, zakupiono nową bramę wjazdową i furtkę na cmentarz. Na wyposażenie nowego prosektorium zakupiono:

1. komorę chłodniczą na 3 ciała typ KZB -3,
2. stół do mycia i balsamacji,
3. hydrauliczny wózek transportowo-podnośnikowy.

WYDZIAŁ ADMINISTRACJI I ZARZĄDZANIA NIERUCHOMOŚCIAMI

Zarządca budynkami przeprowadza obowiązujące (pięcioletnie, roczne) przeglądy administrowanych budynków. Wszelkie remonty bieżące lub kapitalne zlecane są wysoko wykwalifikowanym firmom specjalizującym się w remontach budynków. Administratorzy na bieżąco monitorują podległe wspólnoty pod względem bezpieczeństwa mieszkańców, jak również innych użytkowników. Corocznie na zebraniach wspólnot mieszkaniowych omawiane są warunki

bezpieczeństwa mieszkańców. Wszelkie zagrożenia usuwane są w ramach zgromadzonych środków finansowych danej wspólnoty. Ponadto, na życzenie wspólnoty, zarządca podpisuje umowy ubezpieczeniowe obejmujące polisy od zdarzeń losowych i odpowiedzialności cywilnej.

Spółka zarządza wspólnotami mieszkaniowymi:

ROK	liczba zarządzanych wspólnot mieszkaniowych	liczba lokali użytkowych w budynkach	liczba mieszkań w budynkach	liczba osób w budynkach	powierzchnia eksploatacyjna w budynkach
	szt.	szt.	szt.	osób	m ²
2013	193	96	1.648	3.999	97.307,85
2014	194	95	1.669	3.914	97.211,25
2015	193	90	1.586	3.583	94.049,75
2016	191	95	1.580	3.456	93.928,87
2017	193	95	1.587	3.381	94.051,35
2018	197	97	1.635	3.406	96.654,87

W Wydziale Administracji i Zarządzania Nieruchomościami zatrudniamy wykwalifikowany zespół pracowników posiadających stosowne świadectwa kwalifikacyjne, licencje oraz uprawnienia budowlane.

W analizowanym okresie wykonano przegląd budynków administrowanych przez Spółkę. Protokoły z przeglądu budynków zostały przedstawione kierownikom w celu zapoznania się, i sukcesywnego usuwania nieprawidłowości wykazanych w protokołach. Wykonano przeglądy budynków kotłowni opalanych paliwem stałym i gazowym.

Na podstawie Dziennika Ustaw Nr 98 poz. 634 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie podmiotów, w których jest wykonywana kara ograniczenia wolności oraz praca społecznie użyteczna, zakład nasz nadzoruje skazanych w czasie wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne. Są to prace, przede wszystkim w zakresie utrzymania ładu i porządku np. zbieranie śmieci, grabienie liści, wycinanie krzewów, odśnieżanie, wykonywanie drobnych prac budowlano-remontowych.

Skazani odpracowali:

Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
974 godz.	797 godz.	668,5 godz.	2.795 godz.	2.841 godz.	4.531,5 godz.

Reasumując, Spółka nasza w roku bieżącym, w ramach programu „**Bezpieczna Gmina Sulechów**”, będzie kontynuowała zadania, które realizowała w roku 2018 oraz jest gotowa przyjąć nowe zadania dla poprawienia stanu bezpieczeństwa mieszkańców miasta i gminy Sulechów.

Podsumowując należy wyrazić przekonanie, że duże znaczenie dla osiągnięcia założonych celów programu „**Bezpieczna Gmina Sulechów**” ma zaangażowanie poszczególnych jednostek organizacyjnych biorących udział w realizacji zadań na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego. Równie ważne jest ułatwienie ich kontaktów operacyjnych, zapewnienie odpowiedniej koordynacji działań, dyscypliny ich wykonawstwa, a także możliwość elastycznego uwzględnienia zmieniających się realiów. Koniecznym warunkiem powodzenia programu jest przede wszystkim jego akceptacja w najszerszych kręgach naszej społeczności.

Sprawozdanie zostało opracowane na podstawie sprawozdań cząstkowych przygotowanych przez poszczególnych realizatorów programu:

1. Ireneusz Adamczyk – Komisarjat Policji.
2. Radosław Stachowski – Komendant Gminny Związku OSP RP.
3. Zbigniew Wiżynis – Straż Miejska.
4. Tomasz Furtak – Sulechowski Dom Kultury.
2. Elżbieta Colle – Ośrodek Pomocy Społecznej, Pełnomocnik ds. Uzależnień.
3. Barbara Szepelawa – Urząd Stanu Cywilnego, Sprawy Obywatelskie i Zarządzanie Kryzysowe.
4. Tomasz Zygmunt – Wydział Spraw Społecznych, Oświaty, Kultury i Sportu.
5. Danuta Andruszkiewicz – Wydział Budownictwa i Zamówień Publicznych.
6. Marta Blicharska-Ciesielska – Wydział Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska.
7. Joanna Lange – Wydział Pozyskiwania Środków Unijnych i Promocji Gminy.
8. Marek Lelito – „SuPeKom”.